

308791 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3, చెన్న పట్టణము 1916 నంబు జూలై నెల 20వ తేది గురువారము NO 93
నంపుటము. 3. న శ నా మ స ం వ ల్ని ర ఆ మా థ మా స బ హు శ వ స్తి యే. నంచిక ౯౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
రేలనొప్పులమాన్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టిన
చార్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టిన
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

అమృతాంజనము డిపో, ౭ ౭ తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 45 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విష జ్వరములకు, కలరాకు, పండ్రికి, బాలెంటెరికొనకు
మల నాశములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుట్టికీ కస్తూరి
యొప్పయోగమైన మంగది పవిత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి
బంగారమున కన్న విలువగలవలెనను, పవిత్ర సమయము
లందునొరకుట దుష్టము. మా డిపోయంతటి కస్తూరియందలి
శుభార్థము తెలియును శ్రద్ధబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునందలి
కొనిన వారలకేవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొప్ప
పరీక్షించినవిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయకులన కలిపి
కస్తూరిని గొని బాపబోదు కులం 1-కి రూ 20.0-0
గోలోజనము కులం 1-కి రూ 7.0-0
అమృతాంజనం డిపో, ౭ తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

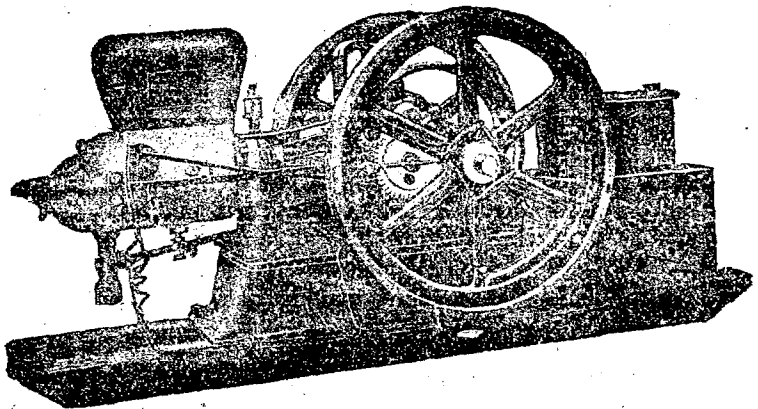
ఆరోగ్యమును కాల్వలనుబుడచుటకు స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనువరించుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
కఠినసాధ్యమును దృఢగౌరమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించికంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశేంకర్ గోవిందజీ,
ఆరంకనిగపాకొవధాలయం. 157, బాద్య, మదరాసు.

188 మంచి ధాతువుపై పొందుకొనుటకు
ఇంక చీకటిలో వెతుకుచున్నారా?
మదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముగల దబ్బీ క్రయము రూ 1.00
ముగిసిద్ధముగా నుండునపుడు ఇంతక్రయమును ఏల
లి అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాల్యముందు చెడునదే
వడికచేత తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇబ్బదియ
సారము, నపుంసకత్వము, బలహీనము, రక్తకోపము,
అస్థిమము, మలబంధము మొదలగు అనేకవ్యాధులను విద్య
వ్యక్తికత నిమిషములో బోగొట్టును, రాజశైద్య శాస్త్ర
వ్యాజిచీ కేకరచీ, 20, వై నాబజుగోడు మద్రాసు.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపోడి.

పలము 1-కి రూ 0.1-8, చీకె 1-కి 8.0-0
సుగంధ ముక్కుపోడి
బుడ్డి 1-కి 0.4-0 దబ్బీ 1-కి రూ 2.0-0
కే. పొన్నురంగ మొదలయింపారు,
258 ముక్కుపోడి వ్యాపారము,
బాగువాళ్ళు నెం. 175, మద్రాసు.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు క్రూడ్ వెల్టోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిన నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.
చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను బోడా షేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.
వెల అతిసులభము. పనిచేయుంచుటకగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6,
బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద ప్లాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.
వెలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.
బేస్టు అందు కంపెని లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపాదము.
ఈ దంతచూరముతో
బండ్లు తోముటవలన
శిగుళ్లునుండి రక్తము
ప్రసించుకుండును.
నోటి దుగ్గంధము తేవ
యుండును. బండ్లు
ముత్యముల వల్ల గానుండును.
అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు
తగియున్నది.
కండ్లకు బలము నిచ్చును.
చిగుళ్లు గట్టిపడును.
ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బీలువిక్రయము
డబ్బీ 1-కి 0.2 0. దబ్బీ రూ. 1.2-0.
అమృతాంజనము డిపో,
7, తంబు శెట్టివీధి, బాద్విటపును, మదరాసు.

జూబులు

I
మను ధర్మశాస్త్రము

శ్రీ సమ్యక్ క్రమము

అయ్యో!

హిందూదేశమున శ్రీ మతి గౌరవముగా జూడబడరని శ్రావణము దురుద్దేశముచేయుచున్నాడు గాని నాకు తెలిసినంతవల్లు నకు హిందూశాస్త్రములలో గాని పురాణోపనిషదులలో గాని నెచ్చటను మానింపుమని గాని, నిరసభావముతో జూడబడిన గాని చెప్పియుండలేదు. ఈ సందర్భమున మానువుచెప్పిన క్రమానుసారము కొంత వివరించుచున్నాను:—

యత్ర హర్షస్థుః పూజ్యుః తే రమంతే తత్ర శరణాః

యత్రై తాన్తు కర్మభ్యంతే సర్వాస్త్రాభిలాషియాః ||

ఏకవచనము శ్రీలు పితృమతచే స్మరింప బడుచునో, యావలయును దేశము బ్రహ్మ లగుచును. ఏకవచనము సత్కరింపబడనో, మచ్చట దేశతాత్రసన్నత లేనందున, యాగాదికర్మము నిష్ఫలములు.

మరియు, ఏకవచనము సోదరీ పుత్రికా సమీపమున జుట్టించు చుండునో, యావలయును శ్రీభుజుగ నిర్ధనమైపోవును. దైవపితృ ముగా జూపబడుచున్నామను. ఏవోట నాశ్రీలు సుతంసించుచు నుండునో, యావల ధనాది సమృద్ధి కలిగి యుండును. దీనినే సంస్కృతములో మనువు

“శోచంతి బామయో యత్ర విసత్కృత్యాశు తత్కులం,
సోచంతి తు యత్రైతా వర్ధతే తిధి సర్వదా.”

అని, చెప్పుచున్నాడు.

సంసార మును విడిచివేయుటకు భార్య రూపకీలాని సంపన్నులగు సుండుబడు యత్నింపవలెను. పురుషుడును శ్రుత్యైకతాచేతులక నిర్ధానిని పేమించవలెను. ఇట్టి తాత్పర్యము చూపుచు, తృప్తియాధ్యాత్మము, అనుబంధ శ్లోకమున గలదు.

సంతుష్టో భార్యయా భర్తా భార్య భార్యత్యైశ్చ |
యస్మిన్మైత్రీ సత్వం కల్యాణః తత్రైవ ప్రసంగ ||

సంస్కరణాభిలాషి.

II

ప్రావృత్యూరు మునిసిపాలిటి.

అయ్యో!

ప్రావృత్యూరు మునిసిపాలిటి యొక్క యెడల పరిజలకు తాభకరముగ ఉండునని ముగ్రామము పరిశుద్ధముగా నుండి కలరా మొదలగు వ్యాధులతో జనము ఆశోగ్యవంతులగుచున్నందు మునిసిపాలిటి అగుటకు ప్రార్థనము కొందరు దోష్టమున దృష్టమి పచ్చిరి. ముగ్రామమును నిసాటియై చరమా మి సంపన్నులగు వానియొకరి కుండు పరిజల కట్టి యుండెనుగాని గాని లేకపోవుటయే గాక కష్టములు మార్చియు కష్టపడుచున్నది. పరిజలకు తక్కువ వృద్ధియొంది.

మొదటిసారిటి రాక ప్రార్థన చేస్తే కాలు వలసినవారు కొందరు పోయివారుంది మంచి నీళ్లు తెచ్చుకొను సలహాలో ముట్టి గడ్డలు మొదలగువాని యందు కరుండ స్నానాదులు చేయవలెనని కాపాడుచు నీళ్లు పరిశుభ్రముగా నుండుటయు చేయుచుండిరి. మునిసిపాలిటి వచ్చిన తరువాత ఎచటూ దినన చూడి గుడ్డలు చుట్టచున్నవ, వానిని నివారించు వారెవ్వరును కానరాదు. ఆస్తిని జల తెల్లదను గల్పితరములేక త్రాగుచున్నవార. కొందరు ఆదోష్టగులును ధనిశులను మార్చియు ఏటినుండి బండ్లతో మంచిసీళ్లు తెప్పించుకొనుచుండు గాన వారు కాలు కల్యాణమిజిగిన మనకేదనియో లేక తమకార్యముల తొందరతో నివారించుటకు తీరతేకనో ముచిమాడన ట్లూరగాను చున్నాడు. గాని పు. నీటిరసలి యిట్లున్నది. దన్ను టిరిసి నపుడు వీధులలోని నీరు కాలుగు మొదలొక వీధులలో గిలు చుటచేతను పరిశుభ్రము తొలిగట్టు చేతను అసహ్యముగనుండుటయే గాక నిప్పు తీసికొనిపోవునా రొక్కపుడు కాలుబారి పడుట సంభవించుచున్నది. పరిశుభ్రము ఒకటితో నొకటి పోట్లాడి జుగిగిడుండ ఆ తొందరలో కాలుబారి, పడి మిగుల భాగ్యంబని వారొకరును లేరు. ఇకెన్నో కష్టములున్నవి. మునిసిపాలిటి వారెమును జోకర్లను కలిగించుకొను ప్రసాదమున పోవుటలేదు. ఇంతటినుండియైన వారు పరిశుభ్రమును చూడట పొందరు.

పురవాసి

III

ఒక చాటుపద్యము.

అయ్యో!

ప్రస్తుతము నెల్లూరు మండలమున రావుల తాలూకా యని క్షవహరింపబడుచున్న తాలూకా నెల్ల రెలింగియేయుండును. అయ్యది మున్నాపేరన క్షవహరింపబడక మొదట కలువూరు తాలూకా యనియు నరువారే పొదలవూరు తాలూకా యనియు, తరువాత తోడేన తాలూకా యనియు, తరువాత రావుల తాలూకా యనియు క్షవహరింపబడుచుండెడిది. తోడేన గ్రామము తాలూకాచేరిస్తాన మైనప్పుడెవ్వడో యొకటి యా విషయమున బద్ధురూపమున వ్రాసెనట. ఈపద్యము కాగితములయందొకడు వ్రాయబడలేదు. ప్రస్తుత మాగ్రామ మనబలు గానున్న యొక బ్రాహ్మణునకు గతస్థముగ వచ్చియుండుటని దానిని వ్రాసికొని వచ్చిని.

నీ|| క్రిమించు నెల్లూరునీమల తుమ్మలకల్లులూ తాలూకా ద్వారముండు|| ప్రాకటంబుగ నేర (గి) ఫలతో నాదిన కచ్చేరి యక్కడ కలిగియుండు. అదివారతేదని యవరావతినిబోలి పొలు పొందుచున్నట్టి పొదలవూరు, గాగ్రుంబునందున కచ్చేరి కట్టింది సామజముబంది జగపుమండ వరుస దోణిమురాజు. నంకాల్లిచందుగిండు సుబ్బరాజుండును నిబ్బముగ. నాదెళ్ల పాపయ్య నాలోచన వహించి పసభావిని జూడి ప్రయసి చాల. దొడ్లగాగ్రుంబుల తోడేనగలదని యట్టిలసధికారకపుడె వాగి. ముకుమలదెప్పించి యొక్క గాగచ్చేరి కట్టిందిరంతు ఘట మెఱి. కాపుల కరణాల కచ్చేరి కేస పొట్టంబు లేదామె నమృతముగ. బ్రాహ్మణ తేటతా భక్తులారాకి దారిద్ర్యదోషంబుతగులుచుండు. ఘనమైన వైకుంఠ, కలిగిన కాపుల తువకారమెంతైన నెపుడు లేదు.

గీ|| బోం! తోడేటిచిహ్నుల నమృతముగ
నిమాలిక చెప్పితి భానురముగ
పార్యతీపుత నద్భుతపాపాత
విన్నవించెద నను బ్రోవు విఘ్నరాజు||
మొనరిపాటి హనుమంత కవి.

IV

విజ్ఞానచంద్రికా మండలి
వారి యజ్ఞానతిమిరము.

అయ్యో!

విజ్ఞానచంద్రికా మండలి వారు కేవల మాంధ్రభాషాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారని లోబలందరును ప్రవృత్తిరేఖనుగల మహారాజులుగూడ సజ్జిభ్రమతోనే తలకొలిది ధవము సాయముచేసిరి. అందులది ధవార్జనము నిమిత్తమే కాని భాషాభివృద్ధికై స్థాపించబడలేదని యీ సంవత్సరము వారు ప్రకటించిన నవలా ఒకవచనములననే తెల్లమయ్యెను. చరిత్రవిషయకమున నవలలో నుత్తమ మగువానికి రు 500 బహుమాన మిచ్చెదమని వీరు నిశ్చయించి కట్టిట్లొకట్లు ప్రకటించిరి. అదియొక ధవారే వెక్కిరింపుట నవలల రచించి మండలివారి కంపి. వారు మొదటి సంవత్సరము యొందియో, నొందించయో, గ్రంథతారతమ్య నిర్ణయముచేయలేకయో, పక్షపాతమునో, రాజకీయభ్రమము బుర్రుగొందియో, విజయగర సామ్రాజ్యమున నవలకు బహుమాన మొసగిరి. శ్రుద్ధిలో మెల్ల మంచిదనునట్లు ఈ సంవత్సరము కంటె నికడే కొంత మంచిని చేసినారు. 1915 సంవత్సరము మేనెల కడపటికి బహుమాన మందు నుద్దేశముతో ముప్పాద్రుగవులు గ్రంథములను రచించి వీరి కార్యస్థానమునకు బంపిరి. వారాపుక్కుములకు బహుమానములను తమయొద్ద నుంచుకొని, బహుమానార్హులగు నవలలేని కారణమున నీయేకు బహుమాన మొసగడదని గతమాసమున ప్రకటించిరి. ఇదియే వారి యజ్ఞానతిమిరము. తమ కార్యస్థానమున జేసిన నవలలలో నుత్తమమగువానికి బహుమాన మిచ్చెదమని ప్రకటించిరి. కాని తాము కొన్నికథలను నేర్పరి గ్రంథ మిట్లుండిన గాని బహుమాన మొసగబడదని ప్రకటించలేదు. కావున నీ సలము వచ్చిన నవలలలో నుత్తమమగువానికి దప్పక బహుమానియొక గాక లోపుట వెద్దపారపాటు. స్కాటునవలలతో సరిగా లేదని బహుమాని యీలేదందురా? అట్లయిన నీతెలివి నిరుదృష్టానికి పోయెను? విజయగర సామ్రాజ్యము మాత్రము స్కాటునోటినుండి వెలుగుడివా యేమి? కావున మండలి వారికి తమ పారపాటని సమృద్ధింపక తీరదు. వీరితప్పు మరొకటిగలదు. బహుమాన మిచ్చుటకు సామూలేక పోవుటచే నీ

యేటికి సాగలేమని ప్రకటించిన గొంతబాగుండును. అట్లు ప్రకటించురా? అట్లయిన మండలి గౌరవము చెడిపోదా పొరువముపోదా? వారి గౌరవము మాత్రమే వారికి గాకలేదు. గ్రంథకర్తల నవమానించుట వారికి సంబోధమే. బహుమానార్హులగు నవల లుండ వాని గాదని యొక గ్రంథమును బహుమానార్హము గాదనట గ్రంథకర్తల గౌరవమును భంజించుట కాకపోవునా? ఇదియే వారు కవులను ప్రార్థనాపాపములు? బాగుగ నాలోచింప నీయేకు బహుమానము మానుటకు దగిన కారణము లేదు. మండలివారు మూసలేదు. ఒకటి యొక తోచుచున్నది. యుద్ధముచే గాగితములు ప్రకటించిరి. కాగితమునకు కొంత, బహుమానమునకు గొంత, అయ్యన గొంత, ధనమును వెచ్చించిన ఖగ్గులు పోగా మండలివారికి లాభముండదని మానివేసి యుండుట నిశ్చయము. లాభము లేకుండ నెట్టి యేబడ దన్నట్లు మండలివారు లాభము లేకుండ నెట్లు ప్రవర్తింతురు? లాభ నష్టములనుబట్టి కార్యముల నడపుట వర్తకలక్షణము. మండలివారి యాదా లక్షణము పూర్తిగా బుట్టింది. కేవలము భాషాభిమానమున వారయినచో లాభముండదని తమ భాషాభిమానమున వదలుకరా? దీని పర్యవసాన భాషాభిమాన మండలి స్థాపించుట ప్రవృత్తమునకే యని యెవరికి తెలియదు? మతిమూల మండలివారికి చేతకాని పనులెవరు? బహుమాన మిచ్చెదమని ప్రకటించ నేల? తుదకు గ్రంథకర్తల నవమానింపనేల? తక్కిన గ్రంథములకలె తేరనకునట్లు గ్రంథముల బ్రకటించి భాషాభిమానమును వారరాదా? లేదు, లేదు. అందరికంటెను భాషాభిమానమున నెక్కుడువారనిపించుకొనుట కట్లు ప్రకటించి యుండును. అదియే నిజమైనచో వారికి గొప్పతనమే కాకలేదు గాని భాషాభివృద్ధి యక్కర లేదు.

ద్రోణరాజు. రమణరావు, బి. ఏ.

కోయంబత్తూరు కళాశాల.— కోయంబత్తూరు క్షవ సాయకళాశాల యారన సాంకేతికశాస్త్ర సంవత్సరమున తత్కళాశాల విద్యార్థులచే నీనెల 176 లేదా రాత్రి 9 గంటలు మొదలు 11 గంటల వరకు, గుంటూరు పురపాలకమండలి పల్లి లక్ష్మీకాంతముగారచే రచియింపబడిన నత్యవశ్యకంద్రా నాటకమును దెనుగునన, 11 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు పంకజాక్షి నాటకము నరవముననుగడజూపుదముగ బ్రదర్శించబడినది. హరికృష్ణదేవరాయగారు కామన సత్యకారాయణ గారిని, విశ్వామిత్రదేవరాయగారు శేనువరపు వేంకటసుందరవరదరాజుగారిని, వసిష్ఠ వీరబాహుల దేవరాయగారును వి. నుబ్బావాచారిగారిని (ఈ యావృతము) 40 రూ||లు (పలువది రూ||లు) విలువగల పతకంబులనుచ్చునట్లు, వ్యవసాయ సాహాయ్య దైర్ఘ్యము మొదలగు గొప్ప యాదోష్టగులచే వాగ్దాన మియ్యబడినది. అరవ నాటకమునందు దొంగసర్వాసీవేషము చేసిన ధర్మలింగ మొదలియగువారికి గూడ నొక పతకము నిచ్చునట్లు వాగ్దాన మియ్యబడినది.

మహాకృతము:— పీఠికాపుర సంస్థానాధీశ గారుక విభావములను లోకవిఖ్యాతించిన వైదికోత్తములు నగు తుమరాడ సంకమేశ్వరశాస్త్రిగారి కుమారుడు తన చిన్న వాప్రములతోఁ దొడలవై, లయదప్పక తాళము చేయుచు, వచ్చి యా దాని విలుక నలువలతో “శ్రీగణేశానందం” అనుకృతియును, శంకరాభరణములొని “సానిసధనిపా” అనుకృతమును, ఇంకను గొన్ని జంట స్వరములు మాన్చు నునియుఁ ద్రికాలములలో మహాద్భుతముగాఁ బాడి కర్ణధనానంద మొనరించెనని యా బాటునకు 11 సంవత్సరముల రీ. నెలల 4 దినములకంటె వయస్సు లేదనియు నాతడు భరతశాస్త్ర ముద్ధరింప నిద్ధరిత్రీ నడయించిన యంతాత్రపురుషుం డని చెప్పుటలో నతిశయోక్తి యెంతమాత్రమి ముండదనియు పితాపురమునండి ఒకరు మాపేర వ్రాయుచున్నాడు.

మతిచలింది గాగ్రామమున కేగుట:— కృష్ణాజిల్లా నరసాపురము తాలూకా వెనువదలుకాపురముకు వచ్చి అత్తులయ్యయను 30 సంవత్సరముల తెలగా వంశజుడు పెండుమా నములక్రితము మతిచలింది చెప్పబడన నెక్కడకో వెల్లిపోయెను. అతడు స్వీటుకముపడియుండెను. దత్తదేవమిత్ర దత్త మచ్చయన్ను. పక్షముమీద శోభిలదు. పాతకల కెరికైన వాతనిబాడ తెలిసినచో పెనువదలుగాగ్రామమండలి, నరస్య తీపుస్తకభాండాగార సభ్యులకు తెలిసి పుణ్యముకట్టుకొనవలసివదని తత్సంఘమువారు మాపేర వ్రాయుచున్నాడు.

వింతలు-విశేషములు

(వికట భారతి)

అట్టే అట్టే అని అదిరిడి లేచేసరికి గుక్కనన్న పోలీసు బంట్లోతుకు మైప్రాణంవేసేపోయింది. ఏమంటే కాస్తా మాస్తాకా రాష్ట్రంలోని పోలీసుల కండ్లకి మటటంలేని మహారాజు పోలీసు కాభాధికారి. ఆయన కేమిటో అమాంతంగా అలాగే లే పాతం బంట్లోతు భాయికి ఏమిటోస్తుంది చెప్పండి. మహాత్ములలో ఆనీవీసెంటున్నాడు మట్లాడుతారో లేదో గాని ఆదోరగాని చెప్పుకోవడం ఆకళ నిద్రపోతుండగా మహాత్ములు ఈమాట చెప్పారు. "బాంబాయిలో ఆడుగు కట్టొద్దు ఆరాష్ట్రాధిపతిగా రాజ్యాపించివచ్చికి ఆండరావడం మానరు. వస్తే రాష్ట్రంలో పడుచుకాళ్ళంతా బయలుదేరి బ్రహ్మాంధంపట్టి ఆవ్యగాని పూరేసిస్తాడు. ఆలాగు పూరేసి చొచ్చు గాలీసుగా రద్దుపెడతారు. ఆజ్ఞను తిరస్కరించి నందికు అవ్యగానికి అరదందాటా వస్తారు. ఆలా చేస్తే ఆ పడుచు కాళ్ళు మా దాదిచేస్తాడు. ఆ నైవి పోలీసు వారు వాళ్ళుబాద అస్త్రకస్త్రాలు ప్రయోగిస్తారు. ధాం ధూం అవుతుంది". అని మహాత్ములుచెప్పారు. అందుకోసం అంతా అమారు చెయ్యాలని బాంబాయిపోలీసు లాలోచించారని ఒక పురాణపుట్టింది. అయితే అవ్యకన్నేళ్ళన్నాయి. 69 ఏ.డి. సున్నాయి. అసలు ఆడది. అందుమీద అవ్య ఆలాటావిడ ఈలాగు చేస్తుంది ఏలాగు ఆలోచించారో ఆ సంగతి మన ఆలోచన కెక్కడా అందడంలేదు. అంతావారక్కడ ఆమారు చేసిలోనే వసి ఆవ్యగానికిడ ముగుణనిలస నభవు మాడ కాని కట్టాడు.

* * * * *

హావం నాథర తిలక గారికి భగవంతుని అనుగ్రహం కల్గి మట్టిపూర్తి కావస్తోంది. ఆయనను గౌరవించడం కోసం ఆరోజునాండరు పుట్టినచేస్తారట! ఆందరూ గలసి ఆయన కొక లక్షరూపాయలిస్తారట.

* * * * *

ఎన్నోనీరు విడిచుకున్నాయి అసలునీటివకటి. అదిగాక రాజనీతిరచింది. ఈలాంటిది చాలావున్నాయి. నియోజనాల నీటినిదొంగిలకి కొత్తగాబయలుదేరింది. దానికొక్క చాఖలా చూడండి. సామూజ్యకావనన అంటే గగన్మరు జనరణ గారివధ. ఆసభలో సభ్యత్వంకోసం కొంతమంది ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఇదివరకు విజయరాఘవాచార్యులగా రసభలో వున్నారు. ఇప్పుడు వారినికూదొలిగించాలని వచ్చినవారిలో ఎవరో ఈ నియోజనాల నీటిని ప్రయోగించారట. ఏమంటే "ఆచార్యుల గారికి ఆస్థానంగావుంది అందుచేత వారాసభ్యత్వం సంపాదించ దలచుకో లేక". అని వకపుకారు పుట్టించాడు. ఆపుకారు చెబుకరి చెప్పిపట్టం చేరింది. అక్కడి వారేమి జబ్బో ఆ ఆచార్య గారిని చూడాలి కెలే. ఏమింది? ఎవరికిజబ్బో? ఏమిటండి మూడభ్యత్వం చాలించుకొన్నారట? అని అడిగాడు. ఆదేమిటి నేనే ముగనే? అని ఆచార్య గానన్నాడు. పుకారు ఏలావుట్టించంటే ఏలావుట్టించన్నాడు. పుట్టించేవారికెల్ల నే పుట్టించి. మిగిలి. ఇదేనియో జనాల నీరులలో వకటి.

* * * * *

చెన్నపురి కావనసభ్యకొక సభ్యుడి విశ్వవిద్యాలయం వారు ఎన్నుకోవలసిందిగా వుంది. అందుకోసం గోవింద రామ పంతురు గారు పేర్కొన్నారు గాని నిలబడ్డారు. అయ్యవ గారికి 50 ఏ.డి.వారికి 70 వోట్లు వచ్చాయి అందుచే అయ్యవ గారికి ఆనలేదట. ఈసంవత్సరానికి దాటిపోయిందిగా. ముందుసాక్షుమట ముందు. మునుము ముడి ఇందిలోనూదా కొంత నియోజనాల నీటి జరిగిందట.

* * * * *

మంగుళా. మహాప్రభావ తీనేనున్నాయయ్యా. అనే మిటి రోగాలు పోజాటు తీయవస్తే ముడివాటివిమాన్లు తాయి గాని ముడిలు పోజాటుతీయడ మేమిటంటారా? అట్లావస్తే ఆపువధాలన్నీ మహావిమాలు. అవిమాలు అమాం లంగా పోజాటు హరిస్తాయి. ఆపువధానికి విమానికి భేదం కని పెట్టలేక అనేకమంది ఆకాలమలనాలపాలవుతున్నాడు. బెంగు గూరులో ఆవినువాల్లేకకానే అవిడ అడవిల పాతకాలలో ఆపాధ్యాయునిగా వుంది. పాతమా విడకు పాతికేళ్ళ కయ న్నూది. బలమిచ్చేమం దనుకొని కార్యాలికు అనిడు అనే దానికం ఆవిడ పాతకాలుని బాగింది. ఆవిడ తండ్రి కెట్టవరానీగాడు పెద్దదాక్తరు. అయితేనేం దాక్తరుకుమరై లే మాత్రం, యమనికి మరై?

బెంగాలు టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూటు

విశ్వవిద్యాలయపు టున్నతవర్గంలో కృతార్థులు కాక జాలని మన యువజను లవకులమైన జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుటకు క్రొత్తమార్గాలు చూపుచున్న బెంగాలు టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూటు మిగుల శ్రవణసాహిత్రము. విశ్వ విద్యాలయ వర్గముకై శ్రయత్నించు కలకాలాది విద్యార్థులలో కొంచెము మంది మాత్రమే కృతార్థు లగుచున్నారు. ఈ కృతార్థులైన వారిలో కూడ పెక్కుమందికి జీవనోపాధి సులభ్య మహా కష్ట కారణముగానే యున్నది. ఇంక తప్పి పోయిన యభ్యర్థుల విషయము కేసుగ చెప్పనలెనా? అనిర మైన యే గుమాస్తా పనియో తప్ప వారికి గత్యంతరము లేదు. ఇట్టివారిని మేకానికల్ ఇంజనీరు గాను ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరు గాను తర్జుమచేసి, బెంగాలు టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూటు మంచుంచి జీవనోపాధులకు వారికి కల్పించుచున్నది. ఈ విభాగమున రెండు కాఖలుగలవు. నెకండరీ కాఖ. ప్రెజింటరీ కాఖ. మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో కృతార్థులైనవాళ్ళింకెండరీ కాఖలోకిని ప్రాథమిక విద్యార్థులము మాత్రము చేసిన వారు కెక్సిన కాఖలోకిని చేర్చుకొనక బడుదురు. సర్వేను దాక్ట్టునుచు పనులను చేర్చెడి తరగతి కూడ గలదు. ఈ ప్రతిష్టాపనమంది నమర్దులగు సుపాధ్యాయులగు సర్వసాధన సంపన్నులగు పరిశోధనాలయములకు కర్మాగారములకు గలవు. ఇందు కృతార్థులైన విద్యార్థులందఱు చుచి చుచి యువోగములను సంపాదించక గలుగుటయే ఇందలి ఇష్టాగారక సమగ్రతలకు కృత్రికతగలదు. వారికారంభమునకు సాధారణముగా నెలకు 40 రూపాయల వేతనము లభించును. వారిలో విప్రు డిగ్రీసు నెలకు రు 268 ల వేతనము చొ. సంపాదించు చున్నారు. గుమస్తావనుల వలన రాదగుదానికంటె వీరి కెక్కుడు యధార్థమున నెక్కుడ యాదాయము వచ్చుచున్నది. వీరిలోకొందరు స్వతంత్ర వ్యాపారమునకు పకటించి చాల వాగువడిరి. ప్రతియేద్యమును కొనసాగుటకును ఏది యత్యవశ్యమో అట్టిపథకము పోషకత్య మి ప్రతిష్టాపనకు లేక పోయినను, ఇందుకృతార్థులైన విద్యార్థులకు వేతనంతటను ప్రోత్సేహద్యోగములలోనే కాక ప్రభుత్వోద్యోగములలో కూడ మంచిమంచి పదవులు లభించుచున్నవి. ఈ ప్రతిష్టాపనయొక్క యద్దేశాదర్శమును ప్రజాసమ్మతములగుటచే ఇదికడుంగడు ప్రశంసనీయము. కీర్తిమలైన సర్వతారకానాథ పాతికుగాడును సర్వరచనవారి భూమిగాడును విద్యార్థులకు సార్థ మొసంగిన యత్యుదారములగు విరాళములను చుచి ప్రతి బెంగాలీయును గర్వపడవలసియున్నది. ఈ బెంగాలు టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూటు కలకత్తా మాజీకోలాడుందలి పంచ బటినిల్లాలో జరుగుచున్నది. అత్యుత్తమము శత్రిక.

ఈ మఠం విడిచిపెట్టి ఇంకో మఠం వున్నట్లుంటే అర్థంలేనివాట మరెవంటే ఏమిటో తెలియక మతిలేనివాల్లా లాగు కాలిబంతులు లాగగంటు లేస్తాడు. అసలు దెలిసిన వాడి కాభేదం లేనేలేదు. అన్ని మఠాలు అంగుళ మార్గాలే అని గ్రహించిన మహాత్ముడికిమారాము క్లెండుకు? "ఏమకంటా వున్నా ఈశ్వరుణ్ణి చూడాలనే దీక్షవుంటే భగవంతుడు కనబడి తీరుతాడు. ఆ దీక్షలేని వాల్లెన్నిమఠాల్లాగలసివా ఏమీ లాభంలేదు. మఠం విడచిపెట్టువలసిన జనివీమాత్రం లేనే లేదు" అని రామకృష్ణపరమహంస కేగంటవాయింది చెప్పారు. అయితే మఠాల్లాకలనేవా క్లెండురూ భగవంతుడు కోసం కలియడంలేదులేండి. గార్లపాలారబ్బాయి క కా య న గంజాం జిల్లా ఛార్మి పు రం లో మూ డో క్లా ముగో చదువుతూ కలవుల్లాత్తిని చూడారికి బరంపురం వెళ్లి రెన్నాల్లండి అమాంతంగా అంతులేకుండా పోయాడట. అతడిఅన్న వికాఖకట్టాన్నించి అక్కడికికచ్చి ఆవోకితీస్తే ఆ అబ్బాయి అనంతపురంజిల్లాలో హిందూపురంకో వకపాద రిగా రింట్లో వున్నాడని తెలిసింది. ఎక్కడి బ రం పు రం ఎక్కడి హిందూపురం? ఏలాగు ఎగి రొచ్చాడో ఎవరికి తెలియదు. అలాహలో అని అన్నాతల్లి పుగెళుకొస్తా నన్ను మట్టుకోకు నామాంకాకి అని మేజిస్ట్రేటుగా రన్నారట. పాదరిగాని తల్లి బలియాలి కే కళ్ళో చూడడం మార్చిమే గాని గడవదాటేందుకు పట్టెదన్నాడు. అంతే చాటునని ఆయిల్లాలు ఆబంగళాకెల్లి బాబూ తండ్రిరారా అనికంటికి కడివెకుగా రాగాలు వెట్టిలే దొరగారివంక తొంగిమాస్తూ పెరిగిబాగులబ్బాయి తల్లికి వేదాంతం చెప్పడం ఆరంభించాడట. ఆమాటలన్నీ అంగుట్టిచివరచేనా? అట్టే తుదిరిందా ఏనుజ్ఞానం.

మూల్తా ప్రధానోపాధ్యాయుని హత్య కేసు
కలకత్తా, జూలై 19:— ఈ హత్య కేసులో మూల్తా య హేంద్రపాథ దాను నిర్దోషియని ప్రాప్తి పలు (అసెస్మెంట్) అందరును ఏకగ్రీవముగ నడిపిరి. ఈ నెల 29వ తేదీ తీర్పు చెప్పబడును.

రాజప్రతినిధి సందర్శనము సన్మాన క్రమము.

రంగూను, జూలై 19:— రాజప్రతినిధి గారు రంగూనులో నిజువదలచిన 5 దినములందును ఈ క్రింది విధమున సన్మానములు జలుగునట్లు సన్మానోప సంఘమువారు ఏర్పాటుచేసిరి.

మొదటి దినము.

రంగూను ప్రవేశము, సన్మానకర్త సమర్థులము మధ్యాహ్నము శ్రీవారు మోటారుబండిలో పాతకాలా నుండియు తడితరమందిరముల మార్గమున దొరతనమువారి భవనమునకుఁ బోవుట, ఉధ్యహ్నము దొరతనమువారి భవనమున తోట విందు.

రెండవ దినము.

ఉదయము, డేక్ నెగోదాను దర్శించుట, ఉధ్యాహ్నము వ్యాయాన క్రిడల పంచెములు.

మూడవ దినము.

ఉదయము జూబిలీ హాలులోని చిత్రకళా ప్రదర్శన కాలను దర్శించుట.

చాలగవ దినము.

ఉదయము పోర్టు ట్రస్టు పనులు, మున్నగు పారిశ్రామిక స్థాపనములను దర్శించుట. ఉధ్యాహ్నము చిత్రకళా ప్రదర్శన కాలను సక్రమముగా తెలుచుట. సాయంకాలము రాయల్ సోదరములందు పవనపంచెములను దర్శించుట.

విడవ దినము.

రంగూను వదలుట.

రైలువే ప్రమాదము.

గట్టుతెనుట.

లయల్పూరు, జూలై 19.— చికోకిదుల్లక్, క్వీల్సా సతారాలకు నడుమ 13-4, 13-9 మైలు ప్రంభములకు నడుమ రైలుగట్టు తెగింది రాత్రిపూట ప్రయాణికులకు వేటొక మార్గమున తీసికొని పోవుట కష్టముగానున్నది. ఇచ్చట ఇనుపదారిని బాపచేయుటకు ఇంజనీరులకు కావలసివంతి వ్యవధియు దురట్లు లాహోరు లయల్పూరు, లాహోరు పోక్లోటలకు నడుమ ప్యాసంజర (బండ్లు వచ్చు బండి పోవుబండి) 2 మా త్రిమే ఏర్పాటు చేయబడినవి. మూడు దినములకంతకు పనులు పూర్తి కావాలని తెలియుచున్నవి.

లయల్పూరు లంచపు కేసు.

లాహోరు, జూలై 19.—లయల్పూరు సెషన్సుకోర్టు గుమాస్తా మహమ్మదుద్దీన్ అనునతడు లంచము తీసికొనెనని కేసురాగా లయల్పూరు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారింపి అతనికి 2 సంవత్సరముల జైరుకు రు 190 జూల్మానాయను విధించిరి. గుమాస్తా అప్పీలు చేయగా ముఖ్యన్యాయస్థాన మున సర్ జోనాథన్ బాన్స్ ఫో గారును న్యాయమూర్తి బాన్స్ డ్యేగాడు నీ అప్పీలు విచారింపిరి. 1918-న నవంబరు 22-న తేదీ జనానా అను నతడు తనతమ్ముని హత్యనుగూర్చి నెవ న్సుకోర్టులో కేసుచేయగా ముద్దయలను బంధించునట్లు చేయుటకు అప్పీలుదాడు జనానాకడనండిరు 190 లు లంచముతీసి కొనెను. హత్యచేయబడినవానికొడుకు ముత్తలి అనునతడు లంచముచ్చుటకు 200 రూ॥ల అక్కుచేసెను

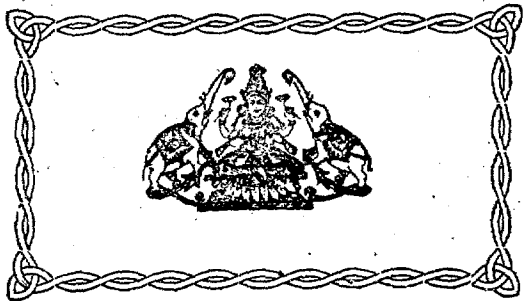
అప్పీలుదారు తరపున ఆనరబిలు మహమ్మదుషేఫిగారు వాదించిరి. ఈ అప్పీ తీసికొనిన సామ్యును జనానా మన్న గువార్లు తమ పాత్రలకును, తమ ప్రిడవలకుకు వినియోగించి యుండవచ్చుననియు, అప్పు నిచ్చిన వాని లెక్కలయందు ఆ ప్పునిచ్చినట్లు చూపబడియుండ లేదనియు, పోలికన్యాయను తరపు సాక్ష్యమునందు అనేకములగు బాపములు గలవనియు చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తలు అప్పీలు నంగీకరించి అప్పీలుదారుని విడుదలచేయుట కాజ్ఞాపించిరి

తిరువాయూరు వార్తలు:— స్పీన్కోట సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరు రామచంద్రరాజుగారివై 341, 342, 352, 352 నెక్ వనుల ప్రకారము నేరము మోపుటచేసే యొక కేసురాగా న్యాయాధికారి కేసు కొట్టివేసెను. పోలికన్యాయ 352 నెక్ వను ప్రకారము నేరము మోద్దయి ప్రైవేటు జరుపరలసి యున్న దని తిరిగి కేసు ప్రైవేటుచేయుటకు తీర్పు చేసిరి.

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు	2
ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల	3
వింకలు—విశేషములు,	4
ప్రధానవ్యాసము	
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల	5
రాజమండ్రి కళాశాల	6
లిట్టు	7
విరోధా మహా సంగ్రామము.	
విశేషకంఠివార్తలు	8-9
దేశీయకంఠివార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12
కృతాంతరేఖలు	18

ఆంధ్ర వత్తిక

1916 వ సం॥ జూలై నెల 20-వ తేది

గురువారము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

ఆరవ వార్షికోత్సవము.

మానవస్వభావము కడుచిత్రము. అతి చంచలము. దురాచార్యము. దురవగాహము. ఒకనికి ప్రాచీనము ప్రమాణము; నూతనము అప్రమాణము; ఇంకొకనికి ప్రాచీనము నింద్యము; నూతనము పూజ్యము. వేరొకనికి ప్రాచీనము కృతయుగము; నూతనము కలియుగము. మరుజుల సకల సంస్థాపనలు భావములు ద్వైధీభావ ప్రయుక్తములు. ద్వైధీభావము పోయి స్థిరభావము గలుగుట కర్మయోగమునకు మార్గమగును. మరుజులకు స్థిరపంకల్పము గలిగినపుడు మాటలు మహా మంత్రములగును. భావములు కార్యము లగును. ఆదర్శములు ఫలము లగును. స్థిరసంకల్పము లేనపుడు మాటలు భావములు ఆదర్శములు నిష్ఫలము లగును. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల ఆరేండ్లకు మునుపు ఆంధ్రదేశోద్ధరణమునకై మచిలీపట్టణమునందు స్థాపింపబడినది. స్వార్థత్యాగులు దేశభక్తులు దేశారాధనమును జేయుటకై కంకణమును గట్టుకొని. జాతీయభావమును వికసింపజేయుటకై విద్యను నూతన పద్ధతులను నేర్పుటకు నిశ్చయించిరి. జాతీయ వికాసమునకు స్వభావ స్వయతము స్వధర్మము సాధనములని గ్రహించిరి. జాతీయతత్త్వము ననుసరించి విద్యను గొంపుటకై 1910 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 21-వ తేది నుంచి పట్టణమునందు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల స్థాపితమైనది. కోవల్లి హనుమంతరావుగారు వారి జీవితమును జాతీయ కళాశాలకు వినియోగించుటకు సమకట్టిరి. కొనసీతారామరావుగారు, చిల్లరికె శ్రీనివాసరావుగారు మొదలగు విద్యాభిమానులు స్వల్ప వేతనములను గైకొని విద్యను నేర్పుటకు బూసిరి. జాతీయ కళాశాలా నిర్వాహకులు విద్యా ప్రవృత్తియగు

నూతన మార్గము నవలంబించిరి. విద్యాశిక్షణమునకు విజ్ఞాన వ్యాసమునకు మాతృభాషవలె పరభాష సాధనము గాదని గ్రహించి ఆంధ్రభాషా ముఖమున విద్యను గరప నారంభించిరి. జీవకాసమునకు జ్ఞానమువలె కర్మలను సాధనము లని గ్రహించి సాహిత్యముతో కర్మవృత్తులను విద్యా శిక్షణవిధానమునందు జేర్చి జ్ఞానేంద్రియములను కర్మేంద్రియములను వికసింపజేయ నుద్యమించిరి. విద్యార్థులకు నీతి మతధర్మములు బోధించి ప్రాచీనార్య విజ్ఞానమునందు విశ్వాసమును గలిగించిరి. ఆంగ్ల భాషను రెండవ భాషగా నేర్పుట కేర్పాటుజేసిరి. విద్యార్థులకు వసతి గృహములు నిర్మించి గురుకుల వాసమునందువలె గురు శిష్యులు తిండి బిడ్డలవలె మెలగ నుకరమించిరి.

ఇప్పుడు ఆరవతరగతి వరకును విద్యను సులభముగా నేర్పించుచున్నది. ఇంతవరకును కళాశాల పోషణమునకై వేసినచందాల మొత్తము 1,50,000 రూప్యములు. అందు వ నూలు ర మార మి లక్షరూప్యములు. వసూలైన సొమ్ముయంకి రూ. 61,000 కిట్టడములకు యంత్రశాలలకు యంత్రాద్యవకరణములకు వినియోగపడినది. రూ 5000 బ్యాంకులందు నిలువయున్నది. రూ 30,000 స్థిరాస్తి రూపమున నున్నది. వసూలు కావలసిన చందాల మొత్తము రూ. 30,000 అందు వసూలు గాదగని మొత్తము రూ. 8000. పంచత్సరమునకు కళాశాలను పోషించుటకు రహారమి రూ. 20,000 లు అత్యవసరవ్యయము. ఆ వ్యయమునకు గల ఆకాయము పాలకు లిచ్చెడి స్వల్పమైన ఉపాయనము, చందాలు, స్థిరాస్తి నుండి వచ్చెడి రూ 1500 లు, విద్యార్థులజీతములు. గతసంవత్సరపుటాదాయము రూ. 20,000 వ్యయము రూ 25,000. వ్యయమునకు తగిన ఆదాయము లేనపుడు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు శుభస్థితి గలుగుట దుర్లభము. యింకను స్వార్థత్యాగవరాములు లైన జాతీయ కళాశాలా నిర్వాహకులు వారు పూనిన పనిని నిర్విఘ్నముగా నిర్వహించుట ప్రశంసనీయము.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవలన దేశమునకు గలిగిన యుపకృతి విద్యార్థుల పరిచయమువలన విదిత మగుచున్నది. కడచిన ఆంధ్ర షహసభల యందు స్వచ్ఛంద సేవకులుగ నియమితులైన జాతీయ కళాశాలా విద్యార్థులు కనుపరచిన దేశభక్తి భావాభిమానము స్వధర్మార్ధురక్తి కళాశాలవలన దేశమునకు గలుగుచున్న ప్రయోజనమును సహస్రముఖముల చాటుచున్నవి. విద్యార్థులు పాడిన—పంచదేమాతం—జాతీయగీతమును చెప్పిన యుపరిషద్వాక్యములను వినినపుడు జనుల కహర్షమైన యానందము పరవశము ఉత్సాహము గలిగినది. యావనులందు మూర్తిభవించిన భక్తి విశ్వాసము ఉత్సాహము కార్యపరతంత్రత దేశభక్తియమునకు జాతీయ వికాసమునకు ప్రాణములు. జాతీయ కళాశాల యందు ప్రాచీనతరులకు సంయోగ సౌర్యుడైనది. వేద నాదములకు యంత్రధ్వనులకు కూడి కలిగినది. భౌతికవిద్యలకు ఆధ్యాత్మికవిద్యలకు సమావేశము గలిగినది. భావములకు క్రియలకు కలియక గలిగినది. జాతీయ వికాసమునకు సాధనము లైన కార్యక్రమములను నారాధించుటకు యథాశక్తిని ప్రయత్నములు చేయుచున్నది.

వి. కాని యాంధ్రదేశమునందు జాతీయకళాశాలా భృదయమునకు దగిన పోషణము దుర్లభ మని గోచరమైనది. ప్రజలకు కళాశాలపట్ల నారంభము నందుగల యభిమాన మిప్పుడు తగ్గినది. రానురాను చందాలు వసూలులు తగ్గుచున్నవి. ఆరంభకూరశ్యము దాక్షిణాత్యుల లక్షణ మని పురాణప్రసిద్ధము. విద్యాశిక్షణమును ఆంధ్రభాషయందు జేయువలయు నని యుపదేశించువారు గలరు. కాని యాచరించువారు లేరు. తమ పిల్లల కాంగ్లవిద్యను నేర్పినను ఉపన్యాసకులు ఆంధ్రవిద్యాభివృద్ధికై ద్రవ్యసహాయమునైనను చేయవచ్చును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గావలయు ననియును నయ్యది నూతనపద్ధతుల నవలంబించి స్థాపితము గావలయు ననియును వ్యాఖ్యానము చేయువారు గలరు కాని సాహసించి యవ్వనమైన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు దోడ్పడువారు కనుపించరు. ఆంధ్ర మహాసభ యును పాలక పోషితమైన విశ్వవిద్యాలయమునె యాకాంక్షించుచున్నది. ప్రత్యేక లక్షణలక్షితమైన విశ్వవిద్యాలయము నాకాంక్షించుట లేదు. ఆంగ్లవిద్యాప్రభావమువలన గలిగిన సమ్మోహము పోవుటకు దేశభాషలందు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటకు మించినసాధనము లేదు. ఆ విశ్వవిద్యాలయములందు కృతార్థులైన వారలకు గవర్న మెంటుకును దొరకకపోయినను ప్రాపకము గలుగకపోయినను గౌరవ హాస్యమైనను జాతీయ నిర్మాతలను గౌరవము యుగాంతరమునందు గలుగగలదు. కళాశాలానిర్వాహకు లీ యాదర్శప్రాప్తికై పని బూతుటయును ఆంధ్ర దేశభిమానులు భావాభిమానులు తమ వివేకమును సంపదలను నీ యాదర్శ ప్రాప్తికై వినియోగించుటయును పరమధర్మము. ఆ సంకల్పము సంప్రాప్తమై, యువకులకుపరిక్షలందు ఘోషతగ్గును. విజ్ఞానము వ్యాపించును. శుభంబులు గలుగును. ఆంధ్రదేశవాసు లందఱును జాతీయ కళాశాలా పోషణము మాతృపూజ యని గ్రహించి మాతృదేవత నారాధించి కామితార్థములను బడయుదురు గాత!

ఈ ప్రతిష్ఠాపనయొక్క ఆరవ సాంవత్సరికోత్సవ మత్యంత వైభవముతో నిన్ను జరుపబడినది. గా. శివస్వామయ్యగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. శివస్వామి అయ్యగారు జాతీయ వికాసమునకు విద్యాశిక్షణము జాతీయలక్షణలక్షితమైయుండు యవసరమియును సేవాపరాయణులైన జాతీయకళాశాలా నిర్వాహకులు ప్రశంసాపాత్రులయును జాతీయ కళాశాలాభ్యుదయము శ్రేయోహాయకమియును వారికి సహజమైన వినయభావముతో విశదపరచిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యులును, విశ్వవిద్యాలయమున కుపాధ్యక్షులును నైన శివస్వామి అయ్యగారు సాంవత్సరికోత్సవ సమయమునందు సభాధిపత్యమును నిర్వహించుట వారికిని కళాశాలకును గౌరవప్రదము. శివస్వామి అయ్యగారికి గల జాతీయభిమానము విద్యాభిమానము వ్యక్తమైనది. జాతీయ కళాశాలా నిర్వాహకుల కథిగానుటకు గౌరవము విదితమైనది. మన దేశమునందు నిర్ణయపరచిన సమస్యలలో మొదటి సమస్య ప్రజాధికారుల సాహచర్యమని ప్రాజ్ఞులు గ్రహించిరి. అధికా

దులు ప్రజలు గలిసి పనిచేసినపుడు మన ప్రయత్నములు సఫలములై దేశభ్యుదయము గాగలదు. అన్ని విషయములందును అధికారుల వాసన గట్టిక పోవుట గాని ప్రజల తలంపులు పనికి రాకుండుట గాని శుభ పదము గాదు. మహా సంగ్రామ మధి కానుల దృక్పథమును కొంచెము మార్చిన దని శివస్వామి అయ్యగారు జాతీయ కళాశాల వల్ల నాపిన సామూహికతలన గ్రామ్య మగుచున్నది. ఈ దృక్పథము సుపూర్ణముగ మారి పాలకులు జాతీయసంస్థావనల యందు సుపూర్ణాభిమానమును జూపిడి కాలమును భగవంతుడు ప్రసాదించు గాత!

భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలా.

II

సర్వేల్యాండు రికార్డుల కమిటీవారు వెంటనే పరిష్కారమున భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలాల్లెక్కను పెట్టవలయునని సిఫార్సు చేయలేదు. ప్రస్తుతము ఇతర కారణములతో నుండునంత వను గ్రంథము ఇచ్చట అక్కరలేదనియే అభిప్రాయపడినారు. అన్ని భూములకును సంబంధించిన సర్వేయి విషయములను వివరించుట నేడు చేయలేకన పని కాదనియు తెలిపినారు. కాని ఎన్నటికైనను ఈ రాజధానిలోను ఇతర రాజధానులయందువలెనే సమగ్రముగ లెక్కలను సిద్ధముచేయక తప్పదని మాత్రము స్పష్టపరచినారు. ఈ కమిటీవారు వివరింపవలసిన విషయములు కరిమితులు. వీరు రెండు ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పవలసియుండెడిది.

- 1. ప్రస్తుతపు రివిన్యూ రిజిస్టరులు నిజపరిశీతులకు తెలియకపోయినట్లు చేయుటకును ఎక్కడ ఉపయోగము లగునట్లు చేయుటకును అవలంబించవలసిన పద్ధతి ఏమి?
- 2. ప్రస్తుతము ఇన్వెంటరీయందు పట్టాల పద్ధతిని వాడుకనకు వచ్చునా?

ఈ రెండు విషయముల నాధారము చేసికొనియే కమిటీవారు తమ యభిప్రాయము సంతయు ఇచ్చినారు. ప్రభుత్వమువారికి భూమిశిస్తు వసూలుగల కష్టముకాదని ఇదివరలో వ్రాసితిమి. కష్టము కాదు గాని పరిశీలిత మాత్రము క్లిష్టమైనది. శిస్తు ఇచ్చుకొను జవాబుదారి శాస్త్రప్రకారము ఎవ్వరికినీ వారికి లేదు. ఎవ్వడు భూమికి ఖాయందో అతడు మాత్రమే అట్టి జవాబుదారి కలవాడై యున్నాడు. 1802 వ సంవత్సరపు 26వ రెగ్యులేషను ఈ విషయమును స్థాపించుచున్నది. అయిన మేమిదివరకు వ్రాసిన కారణములనుబట్టి భూమిఖాయందు తెలుచు కష్టమైపోయి యున్నది. కొన్ని కొన్ని సందర్భములలో డ్రెగ్లాటు రిజిస్టరులో చచ్చిపోయిన వానివేరు ఉండును వచ్చుచున్నది. గ్రామపు లెక్కలలో గాని పట్టాలలో గాని మరి ఇతర రివిన్యూ కార్య గ్రంథములలో గాని భూమి ఎవ్వరి యనుభవముగ నుండునదియు నమూనగుల లేదు. డ్రెగ్లాటులోని ఖాయందుపేరు రిఫరెన్సులు లక్ష్యపాతముగా మారుచున్నది. అంతదనుక ఎన్ని విచిత్రములయినను అందులో కానవచ్చుటకు తావున్నది. కాబట్టి గ్రామ కరణము అనుభవము నుండునైతుపేరు స్వంతముగా వ్రాసి పెట్టుకొని యోజ్యులము పెట్టుకొనియో పన్ను వసూలు చేయుచున్నాడు. శివునూలుకు రిణము ఈ రీతిగా ముఖ్యధార మెందునలన వైఅధికారులకు అతనిపై ఎక్కువ శక్తి లేకపోవుచున్నదట! అతడు తేకున్న విషయంబు శివు వసూలుచేయుననినదియు పై అధికారులకు తెలియదట! అందులకు అతడు తప్పు చేసి నను అతనిని తన చేయవలసినంత అవకాశమున్నను పై అధికారులు ఆతనిని సమయము చేయలేనిస్థితి ఏర్ప

డుచున్నదట! కమిటీవారు చేసిన ఈ ప్రయత్నము కొంచె మతిశయోక్తిగా నంగీకరించినను సంగీకరింపవచ్చును. నిజములేని అతిశయోక్తి మాత్రము కాదు. గట్టిగా పట్టి పరిశీలించినయెడల భూమిశిస్తు వసూలునకు క్రింది అధికారులచే అవలంబింపబడు పద్ధతులు సామాన్యముగా శాస్త్రమునకు విరోధములును జలుముతో కూడుకొనినవియునై కాస్తం పక తప్పవు. భూమిశిస్తుకు ఫలానివాడు జవాబుదారి యని గట్టిగా చెప్పటకు రానవ్వకు భూమి ఖాయందు ఇట్టివాడు అని విశదముగా తేలనవ్వకు వసూలు జలుము లేక సాగజాలదనుటకు విదర్భ నములు చూపవలసినవిని లేదు. ఈ రాజధానిలో ఖాయందు తెలిసినప్పటికిని కష్టము లున్న పని సర్వేల్యాండు రికార్డు కమిటీవారు నిరూపించినారు. ఇచ్చట పట్టాలలో భూమిఖాయందుపేరు తప్ప ఇంకొకది పేరు ఉండుట లేదు. న్యాయానుసారముగా వాగించినయెడల ఈ పట్టాదారే భూమిశిస్తు చెల్లించవలసి యుండును. అనేక సందర్భములలో ఇతడు భూమి అనుభవమునం దుండుటలేదు. ఖాయందు భూమిని గుత్తకు ఇచ్చివేయు చున్నాడు. గుత్తదారు శిస్తు చెల్లించు చున్నాడు. ఇట్టి గుత్తదారులు కొన్నికొన్ని ప్రాంతములలో రమారమి శాశ్వతమైన వారున్నారు. మరికొన్ని ప్రాంతములలో తరుచు మారుచుండువారున్నారు. ఇది యొకసందర్భము. భూస్వామి తనభూమిని ఇంచుమించు శాశ్వతముగా తంఖాలు మున్నగునవి పెట్టుటయుకలదు. అట్టి యవ్వకు అనుభవము తన ఖాయందునకు నుండును కాని భూస్వామికి నుండదు. భూస్వామిని శిస్తునకు జవాబుదారి చేయుట న్యాయము కాజాలదు. అయిన ఈ రాజధాని పట్టాపద్ధతుల ననుసరించి యిప్పటికిని భూస్వామియే శిస్తుకు జవాబుదారి యగుచున్నాడు. ఈ పరిస్థితు లన్నియును క్లిష్టపరిస్థితులు. భూమి, పంట ఉన్నంత కాలము ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠ కలిగినయంత దనుక శిస్తు వసూలుకాకపోదు. కాని వసూలుగు విధమునకును శాస్త్రోక్తంబగు విధానములకును సంబంధముమాత్ర ముండదు. అట్టి సంబంధము లేక పోవుట ప్రజలకు శ్రేయోదాయకము కాదనుట ఇదివరకే వర్ణించితిమి. సర్వేల్యాండు రివిన్యూ కమిటీవారు ప్రభుత్వము కిట్టి శ్రేయోదాయకము కాదనుటకు తెలియపరచినారు. భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలాల్లెక్కలను నాటికి నాటికి స్పష్టతను స్థితియందు పెట్టకపోవుట ప్రభుత్వాధికారులు ధర్మవిరోధ మొనర్చుటయై యున్నదని నొక్కి చెప్పినారు. ఈదృష్టిపథము సంగీకరించి క్రమముగా సమగ్రముగ లెక్క ఏర్పడుటకు ఇప్పటి 'ఏ' రిజిస్టరును అనగా డ్రెగ్లాటును, చితా, పట్టాలును సంస్కరింపబడవలె ననియు మార్పుల రిజిస్ట్రు లొకటి క్రొత్తగా నేర్పడవలె ననియు గ్రామ పటమును భూముల పటములును ఈ లెక్కలలో గూడ జేరి భూస్వాతంత్ర్యముల దాఖలాల్లెక్కలుగా పరిగణింపబడవలె ననియు ఇట్టి లెక్కల వరం పర ఏర్పడుటకు కొన్ని శాసనాధికారములు ప్రభుత్వమువారు సంపాదించవలె ననియు కమిటీవారు తీర్మానించినారు. వీనిలు రిజిస్ట్రేషను రివిన్యూ శాఖల సంబంధములలో జరుగవలసిన మార్పులను గూడ వివరించినారు. మరియొకనా డీ విషయములు విమర్శింపబడగలవు.

రాజమండ్రి కళాశాల.

రాజమండ్రి కళాశాలాధ్యక్షుల 1915-16 వ సంవత్సరపు కార్యనివేదకము మిక్కిలి చిత్రాకర్మముగా నున్నది. అందులో విద్యార్థులలోని చిత్ర

ములు, విశ్వవిద్యాలయ చిత్రములు, పోలీసుశాఖా చిత్రములు, ల్యాంకు అక్విజిషను చిత్రములు, వర్గ చిత్రములు ఇన్ని చిత్రములు ప్రదర్శితము లయ్యున్నవి.

కళాశాలలో పనిచేయు సహోపాధ్యాయులు ముప్పులు కాయము నిబ్ అపిస్తటు ఇనస్పెక్టరు లట! నానాదా ఏమో అది. చేయుపని యేమో కళాశాలలో విద్య నేర్పుట. విద్యార్థులలో ఇట్టి ఏర్పాటులు బహు. సామాన్యములు. మినప్రదర్శనాగారాధికతి లలితకళా విద్యాల యాధ్యక్షుడుగా పనిచేయుచుండును. గణితవండితుడు ఖనిజ శాస్త్రముపై ఉపన్యాసము లిచ్చుచుండును. ఇట్టి విశరీయులు తగదని కూర్చోగారు చల్లనిరీతిని సూచించినారు. సహోపాధ్యాయులు ఆక్రమించు హోదాయును వారు ఉండు వృత్తియు అంగీకృతమగుట మానసిక తృప్తి కనుకూలముట! శాఖావసరము లెంత త్వరగా సందిచ్చిన సంతృప్తరగా శాఖాధికారులు అంగీకారమును ప్రకటింపవలెనట! ఈ సలహానువిద్యార్థులలోని నిరంతరము జ్ఞాపకమునుకొనిన నెలమిలు!

రెండవతరగతి అనగా ఇంటర్మీడియేటు రెండవ సంవత్సరపు తరగతి తెగపెరిగిపోవు చుండునదట. కళాశాలలో తావే ఉండలేదట. ఇప్పుడు రెండవ సంవత్సరము తప్పినవారు మరియొక మారు కళాశాలలో చదువ నక్కరలేదనినాగు కదా! కాబట్టి బరువు తగ్గునట. కూర్చోగారు పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్ర సాయన శాస్త్రము లభ్యసంపవలసిన మూడవ ఏడాది విద్యార్థులను తరిమివేయకుండురు గాక యని కోరుచున్నాము. బరువు తగ్గు ననుట నిజమే యట గాని అయినను స్థలము మాత్రము లేదట. చిన్న తరగతులకైనను తగినన్ని గదులు లేవు. ఫలాహారపు గదిలోను ఇతర స్థానములలోను కొందరు ఉపాధ్యాయులు తరగతులు పెట్టుకొని కాలము గడపుచున్నారు. ఇది చిత్రమే కదా! కాని ప్రభుత్వమువారి సంగతిని గమనించినారుని వ్రాయుచున్నారు. కూర్చోగారు విడిచిన సంగతులు స్పష్టములు. వెరుకటి సంవత్సరముకంటె నిరుకు మొనటి తరగతిలోనికి సంఖ్యలు తక్కువ చేర్చుకొనక విధిలేక వచ్చినదని తెలిసినారు. అందువలననే విద్యార్థుల సంఖ్య 13 మాత్రముచే హెచ్చి అచ్చట నిలిచిపోయినది. గమనించుట మాత్రముతో పని నాపక ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తగా పనులు సాగింపవలసి యున్నారు. రాజమండ్రి కళాశాలను తక్షణము పెంచవలసి యున్నారు.

పరిశోధనముల విషయమునను కూర్చోగారు చక్కని యంకెలనే యిచ్చి యున్నారు. ఇంటర్మీడియేటులో వారి కళాశాలలో నూటికి 37.3 వంతున కృతార్థు లయినారు. రాజధానిని అంతటిని ఆలోచించి ఈ కళాశాల నాలోంచినయెడల ఫలము బాగున్నదని సంశోషింపవచ్చును. కాని కళాశాలాధ్యక్షు డిచ్చిన మరికొన్ని యంకెలను ఆలోచించినయెడల మన విశ్వవిద్యాలయపు కర్మశత్రుము బయటపడగలదు. ఈ కళాశాలనుండి అపజయమందిన అభ్యర్థులు 63. ఇందులో 11గురు బయటి యూల్లలో పరీక్షకు బోయిరి. అభ్యర్థులకు వారి సంగతి తెలియలేదు. మిగత 52 రిలో 18గురు ఒకే విషయమున పడిపోయినారు. అందులో 16 గురు ఒక్క ఆంగ్లమున మాత్రము పడినారు. ఇది కళాశాలాధ్యక్షులు సూచించినారు. విద్యార్థులలోని ఈ యోబు మిక్కిలి యెక్కువ యను

THE GREAT WAR.

General Haig's Appeal to Workers.

STEAMER'S PLUCKY FIGHT WITH SUBMARINE.

Allies' Artillery Preparation: A Vivid Description.

RUSSIAN ADVANCE IN THE EAST.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Three Allies' Steamers Sunk.

LONDON, July 19. The British steamers "Wilton Hall" and "Evangelistria" the Italian steamer "Anglo", and the French steamer "Vill De Rouen" have been sunk. The crews of the "Anglo" and the "Wilton Hall" have been landed at Lo Algiers.

More Steamers Sunk.

LONDON, July 19. The British Steamer "Euphorbi" and the Italian "Sirra" have been sunk. The British steamer "Virginia" and three smacks have been torpedoed. The Captain of the "Virginia" and forty-seven others, including ten wounded, have been landed at Malta. The Chief Officer is missing, and one man was killed.

Steamer's Fight With Submarine.

Captain's Stirring Story.

The Press Bureau states that the Captain of the British steamer "Leoog," 3,419 tons reports that on June 18th a submarine opened fire at a distance of four miles rapidly closing in. We opened with our gun and the fifth shot appeared to hit the submarine. The latter kept up a constant fire and a shell pierced our steam pipe. I ordered the crew to take to the boats, leaving three engineers, a boatswain, myself and two gunners. I continued to fire and the twenty-sixth shot got the submarine at the waterline and she disappeared in a cloud of smoke. A French patrol boat came up, and I informed him of the facts and was picking up the men in boats when a second submarine fired at two thousand yards. We narrowly escaped, and we fired three shots, causing the submarine to submerge."

SUBMARINE ATTACKS.

Making Them Increasingly Dangerous.

LONDON, July 19. Dr. Macnamara assured the House of Commons to-day that measures were being taken to make submarine attacks on British shores increasingly dangerous for submarines.

Mr. Tennant Returned Unopposed.

LONDON, July 19. Mr. Tennant has been re-elected unopposed for Berwickshire.

Kitchener Memorial Fund.

LONDON, July 19. The Kitchener Memorial Fund has now reached £35,000.

Sir M. Nathan.

LONDON, July 19. Sir Matthew Nathan has rejoined the Royal Engineers and is associated with the defence of London.

The King's Army.

Congratulations on Continued Success.

LONDON, July 19. H. M. The King has telegraphed to Sir Douglas Haig his great admiration at the continued and successful advance of the troops and conveys the Tsar's congratulations. Sir Douglas replied conveying the Army's thanks for the gracious appreciation.

Sequel to Irish Rebellion.

Many Prisoners Released.

LONDON, July 19. 1174 Irish prisoners, who have been able to establish that they had no complicity in the rebellion, have been released.

Gallipoli and Mesopotamia.

Sir E. Carson's Motion.

LONDON, July 19. Thursday's debate in the House of Commons will be on the motion of Sir Edward Carson that a Select Committee be appointed to enquire into the operations in the Dardanelles, Gallipoli and Mesopotamia.

Post-War Commerce and Industry.

A Committee to Consider British Policy.

LONDON, July 19. Mr. Asquith has appointed a Committee of 17 to consider the commercial and industrial policy to be adopted after the war with reference to the conclusions of the Economic Conference of the Allies and with reference to the following questions:—

The steps necessary to maintain and establish industries essential to the safety of the nation.
The steps to recover home and foreign trade lost during the war and to secure new markets.

The means of developing the resources of the Empire and preventing the sources of supply within the Empire from falling under foreign control.

The Chairman is Lord Balfour of Burleigh, and the Committee includes Mr. Balfour, a Labour representative, Mr. Gosling, Sir Henry Birchenough and Mr. William Hewins, M. P.

A WAR-TIME ELECTION.

Select Committee to Consider Question.

LONDON, July 19. Mr. Herbert Samuel will to-morrow move that a Select Committee be appointed to consider the practicability and desirability of preparing a new register including the representation of those engaged in war and war-work and of conducting an election on that register during the war.

Sir Douglas Haig's Appeal to Workers.

LONDON, July 19.

General Sir Douglas Haig's letter to the Trade Union Conference said:—Two idle days might possibly add many months to the war. The pressure against the enemy must not be for a moment relaxed. The troops were eager to maintain it, but a continuous supply of ammunition was vital. Sir Douglas Haig added:—"I am sure this appeal will not be in vain. Let the whole nation forego its holiday till the goal is reached. A speedy and decisive victory will then be ours."

The Trades Union Congress.

The Trades Union Congress has decided to send the resolution regarding the abandonment of holidays to all allied Commanders as showing the spirit of the British workmen.

New Zealand.

THE NAVAL BATTLE.

New Zealand's Gift for Dependents.

LONDON, July 19.

New Zealand has subscribed £44,000 for the dependents of those lost in the battle of Horn Reef.

France.

Germans Attack British Positions.

General Sir Douglas Haig's communique says:—The Germans are attacking our positions in the vicinity of Dongueval and Delville Wood. Heavy fighting is progressing.

Germans Again Driven Back.

Successful Belgian Raid.

PARIS.—A communique says:—South of the Somme the enemy renewed attacks against La Maisoncelle. We expelled the Germans from the few houses they still held in Blaches.

The Belgians raided a trench northward of Dixmude, killed most of the occupants and took the other prisoners.

The Allies' Devastating Methods of Attack.

A German Lieutenant's Vivid Description.

LONDON, July 17th.—A German Lieutenant wounded in the fighting on the Somme gives in the "Vossische Zeitung" a description of the Allies methods and mentions various improvements in military appliances during the war and continues in this respect the Franco-British offensive is the last word. The greedy beast begins eating at the back lines of the German front. The third and second trenches were bombarded with the concentrated fire of unprecedented masses of heavy artillery. To prevent the bringing up of reserves all places up to ten miles behind the front were kept under an incessant fire. The troops supplies going up had to pass through several lines of fire. The plan of destroying the German front necessitated gaining the ascendancy in the air. A large number of massed aeroplanes daily directed the artillery fire. When the incessant fire began a dozen of aeroplanes fled over the German trenches and every second Germans went beyond the lines of bomb dropping. The battering down of the advanced trenches was left almost exclusively to the heavy artillery and the trench mortars. The French have greatly improved the latter and worked them uninterruptingly. Throwing aerial torpedoes they tore up wire obstacles from the ground poles and all and threw them all over the place in a very short time. A greater portion of our trenches has been flattened out. This lasted for seven days. Finally came a gas attack also of an improved kind.

PARIS.—The communique says:—The night was quiet on most of the front. There was heavy artillery fire at Fleury and we progressed by means of grenades near Chapelle Sainte Fine.

Portion of Delville Wood Taken by Germans.

LONDON, July 19.

The British communique says:—Enemy collected very large reinforcements for attack against our new

TELEGRAMS.

positions east of Bozentin. After an intense artillery fire the first assault was delivered by dense masses at 5-30 yesterday evening and fighting continued all night being particularly violent in Delville Wood. After suffering very heavy losses the enemy succeeded in recapturing portion of Delville Wood, also in obtaining a footing in the northern outskirts of Longueval. The struggle in these areas is still violent. Elsewhere his attacks including three separate assaults against Waterlot farm completely broke down under our fire. There was no event of importance on the rest of the front.

Germany.

A German Peace League.

LONDON, July 17.—A German league for securing honourable peace numbers 40 members including Herr Ballin and other prominent men believed to be semi-official. The "Muencher Post" advocate preparation of people not to regard war as lost. If territory is not acquired the military situation is not desperate. Frontiers are safe but, the enemy is not subdued.

Germany and Italy.

Anticipation of War.

LONDON, July 18th.—The "Morning Post's" Bernese correspondent says German attitude towards Italians in Germany and Belgium has provoked resentment and revived anticipations of a declaration of war.

German Chancellor's Conference.

General War Position.

LONDON, July 19. AMSTERDAM.—The German Chancellor had a five hours conference with party leaders in the Reichstag with the exception of Socialists on the general war position.

Russia.

German Steamer Sunk.

LONDON, July 19.

STOCKHOLM.—A Russian submarine has torpedoed the German Steamer "Cylma."

A Great Tactical Success.

Deep Russian Thrust in Enemy's Line.

LONDON, July 19.

PETROGRAD.—The hammering given to the Austrians and Germans in the Ostroff, Gubin sector, twenty miles south-west of Lutsk was a great tactical success. The Russians smashed the enemy's front over a width of a mile and penetrated to a depth of several miles. The enemy has been very active here since the Russian thrust at Lutsk.

Captures by Cossacks.

PETROGRAD.—A communique states that the Cossacks, in an impetuous advance from Plastouny, captured thirty-four Turkish officers, 608 Askaris and two machine guns.

Ten Miles of Strong Defences Occupied.

PETROGRAD.—The Russians are driving the enemy across the Lower Lipa and have occupied ten miles of strong defences on the north bank from the junction of Styr and Lipa westward. This is ominous for General Ermolov's army defending the Lipa front. Military experts estimate that there are now only 2,00,000 Austrians on the Russian southern front.

Bulgaria.

Bulgarian Government's Anxiety.

LONDON, July 18.—A General News message from Hague says the Bulgarian Government is anxious about the attitude of M. Chenadiff who commands a majority in the Sobranje.

A New Party in Bulgaria.

The Budapest correspondent of the "Morning Post" states that the popular leader Count Karolti has resigned the Chairmanship of the Independence party and is forming a new party to demand immediate peace.

Co-Operation of Bulgaria.

LONDON, July 19.

Bulgarians are co-operating with Germans in the Baranovitchi sector.

Spain.

Railwaymen Agreeable to Arbitration.

LONDON, July 19.

MADRID.—The Railwaymen have promised to submit to arbitration and are resuming work.

Africa.

Operations in East Africa.

Tuonza Town Occupied.

LONDON, July 19.

General Smuts reports that Brigadier-General Crews on the 14th inst. occupied the town of Tuonza south of Lake Victoria. The Germans fled in a steamer pursued by our armed vessels they left many rifles and supplies and one gun from the Cruiser "Koenigsburg." The Enemy north of Handeri have been driven down Panteani river. They abandoned a field gun.

Belgian Success in E. Africa.

LONDON, July 19.

The Belgians have defeated an enemy force south-west of Lake Victoria, capturing seventeen Europeans, many Native troops and large booty. The German losses were severe. The remnant of the escaping enemy was pursued southward.

TELEGRAMS.

United States.

The "Deutschland" Preparing to Steal Out.
"Bremen's" Arrival Expected.

LONDON, July 19.
Baltimore:—The "Deutschland" is preparing to steal out under cover of darkness with a cargo of nickel and rubber. German shippers assert that the arrival of the sister-ship "Bremen" is imminent.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 19.
The following telegram, dated the 17th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British further progressed on a five mile front between Polieres and Guillemont. We have driven the enemy back on his third line position and for a time penetrated it at Fouraux wood north of Bezentin Le grand where a detachment was placed to cover our troops engaged in strengthening and improving our new positions and was then withdrawn. We fought our way to the outskirts of Pozieres and also captured Delville wood east of Longueval and repulsed a strong counter-attack with severe losses to the enemy. Two counter-attacks west of Bezentin Le Petit were also repulsed. A significant feature of the fighting on Saturday was the employment of a small body of Dragoon guards and Deccan Horse who successfully accounted for a detachment of the enemy near Fouraux wood. Two thousand prisoners were captured on the 3rd Guards Division and the commander of a Bavarian regiment with his whole staff. Large quantities of material also fell into our hands. These captured men and material show the violence of our attack and the value of our successes in fighting in which the Prussians Guard the enemy's last resource in times of stress were engaged. British aeroplanes in spite of unfavourable weather did valuable work by derailing a train, destroying three Fokkers and three biplanes and a double engine aeroplane.

South of the Somme the enemy in a surprise attack during fog captured the village Biaches and Maisonette hill but the trench quietly recaptured both.

Before Verdun there was renewed activity the French on the left bank of the Meuse recapturing trenches east of hill 304 and on the right bank making important progress near Fleury. Enemy are intensely bombarding the region about Souvilles Tarnnes, doubtless intending further attack.

The Germans after violent artillery fire made heavy attacks 14 miles north of Baranovitchi but were repulsed with heavy losses. The Prussians counter-attacking gained ground which they have consolidated. The enemy also attacked in mass formation 5 miles south west Baitek Lutsk, but here again the Russians after counter-attacks were able to gain ground and captured 3000 prisoners.

The Italians have carried very strong positions on Borcola Pass, south east Reverett and made marked progress in Tofana region.

The Russians captured the town Baiburt midway between Erzerum and Trebizond and have made important progress on Upper Chorokh. They have also driven the Turks from strongly fortified positions in the south.

From the accounts which are reaching England it appears that the British storming of German second system trenches on the 14th was characterised by quite exceptional dash and by a gallant fury which has hardly been equalled by our troops in any phase of this war. The new armies have been subjected to fiercest test and in offence as well as defence have proved of the finest quality.

Another Cable.

SIMLA, July 19.
The following telegram, dated the 6th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British gained further important successes which are interesting owing to the steady progress made even more than to the extent of advance realised. We considerably extended our gains at the two extremities of the line of attack. On the left we stormed and captured the German second line positions in front of 1500 yards north west of Bazentin Petit wood and further to the west at last mastered a final defensive work of the enemy at Overlors-la-Poisselle. For ten days desperate struggles had taken place for the possession of this village. The advance of July 14th left it in a salient of British line and exposed it to the converging firing, so its possession became untenable. The whole village is now in our hands. On the right flank, east of Longueval the British still further widened the gap in enemy's second line by capturing the strongly defended position Waterlot farm, 1500 yards northwest of Guillemont. Captured reports of German officers show that the results of the British bombardment were truly terrible and caused devastation in German ranks, a fact also proved by a number of dead bodies found on the captured ground. The total number of wounded German prisoners taken by the British since July 16th is 189 officers and 10,779 other ranks. Captured armament includes 5 eight inch Howitzers, three 6 inch Howitzers, four 6 inch guns, 5 other heavy guns, 37 field guns, 30 trench howitzers, 66 machine guns, many other guns not yet brought in, and numbers were destroyed by our artillery.

The French in Verdun region continued to gain ground before Fleury.

The Russians have achieved another success breaking through the enemy 23 miles southwest of Lutsk and capturing 217 officers, 12,837 men, 30 guns including 17 heavy. The Russians also occupied a fresh series of heights on Transylvanian frontier in the direction of Kirlibaba.

The Italians successfully repulsed heavy Austrian attacks in Upper Posina.

From the letters captured by the French and the British on German soldiers there is abundant evidence of the strain caused by the British naval blockade. There have been serious food riots and great complaints of shortage of meat, butter, milk, sugar and coffee.

Disposition of Property Bill

Mr. Setalvad Appointed Expert.

SIMLA, July 19.
Mr. C. H. Setalvad, Advocate, Bombay High Court has been nominated as expert member to the Imperial Legislative Council in connection with the Disposition of Properties Bill.

Indian Railways.

State and Company Management.

SIMLA, July 19.
Reference has already been made to the several Chambers of Commerce and other commercial associations inviting opinions on the comparative merits of State and Company management of railways in India. Simultaneously with the issue of that letter a communication was made to the several local Governments and Administrations, and there is no doubt that the result of the correspondence as a whole will be to place the Government of India in possession of the views not only of the commercial, but also of other public interests.

Calcutta.

Malda Headmaster Murder Case.

Assessors Declare Accused Not Guilty.

CALCUTTA, July 19.
In the Malda headmaster murder case, in which the accused Mahendra Nath Das stands charged, under sections 302, 302 34, 302-109 of the Indian Penal Code the assessors declared a unanimous verdict of not guilty. Judgment will be delivered on the 29th.

Bombay.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 19.
A firm tone in the share market is again recorded today with demand for almost all good shares. Centrals were in demand at Rs. 2,800. Colaba Land and Mill shares declined to Rs. 1,335. Swadeshis were firm at Rs. 1,705 and Standards at Rs. 1,450. Fazulbhoys were in demand at Rs. 516½. Indore Malwas at Rs. 317½. Indian Bleaching at Rs. 167½. Madhowjis at Rs. 1,490. Currimbhoys at Rs. 255 and Crescents at Rs. 130. Davids declined to Rs. 467. In Bank shares the Bank of Bombay was steady (ex-div) at Rs. 1,520 and the Bank of India declined to Rs. 72. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were in demand at Rs. 925. Tata Iron and Steel ordinary were unchanged at Rs. 167½ and deferred at Rs. 740. Tramways declined to Rs. 272½ 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 76 and small pieces at Rs. 76½ for buyers.

Punjab.

A Trial for Murder.

A Staff Sergeant Charged.

LAHORE, July 19.
On the 24th and 25 July the case of Staff Sergeant Browning, of Ambala Cantonment, who has been committed to the Sessions of the Chief Court by Lieutenant-Colonel Campbell, 1st Class Magistrate, Ambala, under Section 302, Indian Penal Code, for the murder of Mrs. Triver, wife of Staff Sergeant Triver, Head Clerk of the Ambala Brigade Office, will come up for hearing before Sir Donald Johnstone, Chief Judge, and a Jury. Mrs. Triver was found dead on the 13th April last on the floor of her bedroom, and the death appeared to have been caused by strangulation by human fingers. Her clothing was found to be freshly stained. At the inquest, held next morning, the opinion recorded was that there was no clue to the perpetration of murder nor as to the motive. Subsequently the accused was arrested and committed to the Sessions to take his trial.

Lyallpur Bribery Case.

LAHORE, July 19.
In the Chief Court, to-day, Sir Donald Johnstone and Mr. Justice Broadway heard the third of the series of bribery appeals from Lyallpur, in which Mahomed Din, a clerk of the Sessions Court, Lyallpur, was convicted, under Section 161 of the Indian Penal Code, by Mr. Streckland, Special Magistrate of Lyallpur, and sentenced to two years' imprisonment and a fine of Rs. 190. The allegation was that on the 22nd May 1913 the appellant received a bribe of Rs. 190 from one Jahana in order to use his official influence to secure the conviction of Mathu and others who were under trial before the Sessions Court on a charge of murdering Camana, brother of Jahana. The prosecution evidence was that Rs. 200 was borrowed by one Muttalli, son of the deceased, for the purpose of payment to the appellant through his uncle Jahana and one Ghulam Mahomed, a pleader's clerk.

The Hon'ble Mr. Mahomed Shafi, for the appellant, pointed out that the sum borrowed might have well been spent in engaging a private counsel and in feeding their supporters who came with the deceased's party to Lyallpur for the Sessions Court; that the alleged payment of counsel from the money borrowed from one Pokhar, a money lender, was not supported by the latter's account books; and that there were serious discrepancies and contradictions in the various statements of the prosecution witnesses. He also pointed out that there was on record the evidence of enmity between the appellant's cousin Hussain Baksh and Jahana and that all prosecution attempts to fish for further evidence have failed.

Their Lordships, after hearing the Public Prosecutor, intimated that the appeal had been accepted and directed the acquittal of the appellant.

United Provinces.

Bribing a Sub-Judge.

ALLAHABAD, July 19.
During the enquiry into the conduct of the Sub-Judge of Allahabad it was found that Mr. M. Nand Kishore, Vakil, had been arranged to bribe the Sub-Judge with Rs. 800. Witness advised Sheokant not to

make fool of himself as the money might go to intermediaries. The Sub-Judge's treatment of vakils, litigants and witnesses was harsh and strict. The majority of vakils complained of his severity and would have been glad of his transfer. Mr. Satish Chander Ray, Vakil, deposed his client Sheokant complained to him that he had given Benode Behari Rs. 800 for Sub-Judge, but got it back as the suit was dismissed. Witness told his client that he was lucky in getting it back and he would have been rightly served if it had not been returned. The Sub-Judge's behaviour towards vakils was not generally obliging. Except Sheokant no other client told him he had paid bribe to the Sub-Judge.

U. P. Council Meeting.

LUCKNOW, July 20.

At a meeting of the U. P. Legislative Council yesterday the Oudh Settled Estates Bill and U. P. Gambling Amendment Act were referred to select committees and the Medical bill was recommitted to a new committee. A resolution of loyalty was moved by Mr. Chintamani followed by one on the loss sustained by the Empire in the death of Lord Kitchener. Both were cordially supported. The President paid a tribute to Lord Kitchener and referred to the keen interest he took in the administrative questions even outside the sphere of his professional duties.

The Lieutenant Governor left last night for Lansdowne.

Suit Against a German.

Decreed With Cost.

ALLAHABAD, July 19.

In a civil suit by an Allahabad merchant for the recovery of the price of goods sold the defendant named A. F. Smith Schmidt, Guard on the great Indian Peninsula Railway at Harda, pleaded that he was a German subject. The case was called on to-day for the plaintiff to show that there was no bar to such a suit. Mr. Chienne for the plaintiff referred the Court to Section 83 of the Civil Procedure Code and various English Rulings and submitted that it would be travesty of justice, if relief were denied to a British subject against an enemy. The Judge held that there was nothing in the law to prevent such a suit and the defendant German could not be placed on a better footing than a loyal citizen. The suit was decreed with costs.

Mysore.

MYSORE LEGISLATIVE COUNCIL.

The Inspector General of Educations Remarks.

BANGLORE, July 19.

Mr. Shama Rao, continuing his remarks on compulsory education, alluded to the feeling that existed on the Brahmin and non-Brahmin question, and said that in the matter of employment in public service their consideration was to find the best man irrespective of the section or community to which he belonged. He observed that it was impossible to keep down any caste, and pointed out that various incidents in Indian history had amply proved it. He thought it best that by all means they should unite in encouraging and helping non-Brahmin communities to come forward and get on well in public services and elsewhere.

Dewan Bahadur J. S. Chakravarti, replying at length to the remarks on the budget, justified the contribution of the State to the Indian Institute of Science and said that the Institute has been of the greatest possible help to the Government especially in regard to industrial activities in the State. He alluded to the suggestion to discontinue the post of the Director of Industries, and said that he was always in favour of retrenchment, but in this case he was against it. He pointed out that all Indian provinces one after another were appointing directors of industries and he was of opinion that one with expert knowledge on industrial and commercial questions must be at the head of the department to promote the growth of industries in the State. He touched on all points raised by one or other member and explained at length the Budget figures relating to them.

At the Legislative Assembly Mr. K. S. Chandrasenkara Iyer, Second Councillor, referring to the question of the separation of judicial and executive functions, stated that a practical scheme could not be evolved at once, and that it would take some time to deal with details. He also observed that those who were in touch with local conditions were not unanimous in the view regarding any practical scheme. He, however, assured the Council that the matter was receiving active consideration and would be given effect to as early as possible.

Mr. A. R. Bannerjee and Sir M. Visvesvarayya in the course of their remarks, relating to various aspects of Finance and to the points raised by members, alluded to the question of the backward and forward classes. The former stated that the Government would strongly deprecate any antagonism between both classes and would not show any partiality to any section. Sir Visvesvarayya pointed out that it was the duty of the forward classes to raise the backward classes to their level. He pointed out that unless the former bring forward the latter there would be no real progress. The Dewan intimated to the Council that the Government proposed to recommend to His Highness the Maharaja to sanction a few lakhs of rupees for the education of the backward classes. The Dewan's speech showed that the increased expenditure was due to the increased activities in various directions, devoted to the progress of the State.

H. H. the Yuvaraja, replied to the remarks relating to the departments under his charge and explained the steps that were being considered to improve medical relief in cities and in rural areas, for the improvement of Mainad and for the development of jail industries. He also observed that a scheme was under consideration for improving horse breeding and that the Kunigal Stud Farm would form the nucleus of it. He congratulated the Assembly on the high order of its discussion and noted with pleasure the extreme cordiality and frankness that existed between officials and non-officials.

The Assembly adjourned "sine die."

South India.

Coonoor Municipal Overseer's Removal.

COONOR, July 19.

In accordance with the Government order the Chairman of the Municipality held a regular departmental enquiry into the cases against the late Overseer of the Municipality and removed him from service with effect from the date of suspension. The late Manager was given the option of resigning within a week from the date of order failing which he will also be removed from service.

టను ప్రత్యేకముగా విమర్శించినారు. అయినను రాజమహేంద్రవర కళాశాల పూర్ణఫల ఫక్కినే జనిచేసినదట! మా కీ రెండు సంవత్సరములకును సమన్వయము కానరాలేదు. ఒకటి నిజమైన రెండవది నిజము కాజాలదు. విశ్వవిద్యాలయమును ఖండింప లేక ఈ సమన్వయ రాహిత్యమునకు విద్యా శాఖాధికారిగా రంగీకరించినారేమో తెలియదు

* * *

పోలీసువారి చాకచక్యములను కూర్చోగారి పేనాపాటును దినినవి, కళాశాలలోని గానామని ప్రయోగమందిరములో రెండు పర్యాయములు చోరీ జరిగినది. పొడుగాటి మూడు బల్లలపై న కప్ప బడిన సీసపురేకులెవరో దొంగిలించుకొని పోయినారు. ఇట్టి దొంగతనమే విద్యాభ్యసన విద్యాలయమునను కొంచెము ముందుగా జరిగినదట. అన్ని చోరీలను కొన్ని వారములలోగా జరిగెను. చోరీలు జరిగిన రాసాయనిక ప్రయోగమందిరభాగము పోలీసు స్టేషనునకు ఆవికానియే యున్నదటగాని దొంగలు దొరకలేదట! కూర్చోగారు వ్యాఖ్యానము చేయలేదు. మావ్యాఖ్యానమును అవసరము గాదు.

* * *

మరియొక శాఖకును కూర్చోగారు మంచి యోగ్యతావత్తమునే యిచ్చినారు. కళాశాలలో పాకిస్థాన్ ఉపన్యాసమందిరములకును తెన్నిను భూమిని కడుసమీపమున నున్నవి. విధిలేని విషమావస్థ యిది. దీనిని పోగొట్టుకొనుటకు ప్రక్కన కొంతభూమి సంపాదించవలసినదని మంజూరై నది. సంవత్సరముగా రివిన్యూ శాఖవారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవట! కాని అక్విజిషన్ అనగా సంపాదన దీర్ఘకార్య మగుటచేత ఈ విధిలేని విషమావస్థను అనుభవించక తప్పదట! రివిన్యూ శాఖవారు గమనింతురా?

* * *

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్యలను కూర్చోగారి నివేదికమున గమనింపదగి యున్నవి. విద్యార్థుల సంఖ్య హెచ్చినదిగాని బ్రాహ్మణేతర హిందువుల యొక్కయు మహమ్మదీయుల యొక్కయు సంఖ్యలు తగ్గిపోయినవి. ద్రావిడోద్యమము వారు దీనిని గమనింపవలసి యుండును. ఆంధ్రోద్యమమువారును గమనించుట మంచిది. ఏమి గమనించిన వారికి కని ముండదు.

* * *

ఆంధ్రోద్యమమువారు గమనింపవలసినదింకొక విషయము కూడ కలదు. రాజమండ్రి కళాశాలలో చదివినవారిలో గోదావరివారు 207గురు, కృష్ణవారు 90 గురు, గుంటూరువారు 18 గురు ఇతరులు 10 గురు. అనగా రాజమండ్రి కళాశాల గోదావరి కృష్ణల కళాశాల. బుద్ధరులో కళాశాల యున్నది. కాకినాడలో కళాశాల యున్నది. ఇన్ని యుండయు రాజమండ్రి కళాశాలలో ఈ రెండు జిల్లాలవారికే తావు చాలుటలేదు. రాజమండ్రి కళాశాలాధ్యక్షుడు అనేకులను మరల గొట్టినాడు. ఆంధ్ర మండలములలో విద్యా వసతులు ఇంకను నెల పెరుగవలయునో అర్థమగుచుండ లేదా!

* * *

కూర్చోగారు కళాశాలా విషయముల నన్నిటను ఎక్కువ శ్రద్ధ జూపినా రనుటకును నివేదికమున సాక్ష్యమున్నది. ప్రయోగ పరికరము పూర్తియగుటకు పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రమందిరమున కొంత క్రొత్త నిర్మాణ మవసరమట! వస్తు సామగ్రియు హెచ్చుగా కావలయునట! పుస్తక భాండాగారమున లెక్కశాస్త్ర గ్రంథములే లేవట! ప్రత్యేకము అందు కని రు 500 ల గ్రాంటును

కోరుదురట. వసతిగృహమున వసతినందిన విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగినది. కిక్కిరు మొదలు 49 గుర వరకు అందులో నివసించుచు వచ్చినారు. తావు లేనందున ఎక్కువ మందిని చేర్చుకొనుటకు కాలేదు. కాబట్టి రెట్టింపు సంఖ్యకు ఏర్పాటులు చేయవలసినదని కూర్చోగారు కోరుటయు విద్యా శాఖాధికారి యంగీకరించుటయు రెండురు జరిగినవట! రాజమండ్రి విద్యార్థులకు మేలగు గౌరవ!

మీర్ అసద్ అల్లీఖాన్ బహదూరుగారు.

వీరు మన రాజధాని మహమ్మదీయులపక్షమున ఇండియా కానన్ విర్మాణ సభలో సభ్యులుగా నుండినవారు. మరల సభ్యత్వమును ఆకాంక్షించుచున్నారు. వీరికి ప్రత్యేకముగా నుండిన ఖాతాబహదూరు మహమ్మదీ మరీఫు గారు తమ పౌరుత్వమును ఉపసంహరించు కొనినారుకాబట్టి వీరికి సభ్యత్వము దొరకకదయే యంగీకరింపవచ్చును. తాము ఇదివరలో మూడు సంవత్సరముల కాలముగా కానన్ సభలో నిర్వహించి, కార్య ప్రణాళిని ప్రోత్సహించు మీర్ అసద్ అల్లీఖాన్ గారు తమ యభిప్రాయములను గూడ అందులో పాల్గొనవలసినారు. మార్చిమీసలో సంస్కారములను ఆ సంస్కారములను జాగ్రత్త పెట్టుకొని నింపవలసి ముగిసినవట తల్లియోవార్యులను బిడ్డ మింగివేసినవి. మీరసద్ అల్లీఖాన్ గారువారియొక అభిప్రాయమునుగూడ చక్కనిగానివేరకటిం చినారు. ఈ దేశమున పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునది రట్టిత్రుతను చాటికెట్టవలెనదట. అధికారవర్గ ప్రభుత్వము పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును పెంచవలసినదట! న్యాయమునకు లోబడి వాక్స్వాతంత్ర్యము, కర్మస్వాతంత్ర్యము ప్రజలకు ఉండి తీరవలెనట! స్వతంత్రపాలనను హాస్తింజితప్రభుత్వ గారంగీకరించి వారట! మీర్ అసద్ అల్లీఖాన్ గారు స్వతంత్రపాలనవారలేదా యైవారు. వీరు యువని ఆయుర్యేంద్రములను గురించిన తీర్మానమును దెచ్చి ప్రభుత్వమువారికి ఒప్పించుటయు నుపమెంగినదే. ఇట్టివారు మనమహమ్మదీయుల ప్రతినిధులు కానున్నందులకు సంతోషించుచున్నాము. వీరుముందుకు ఇంతకంటె వెక్కువ యుపయోగకారులై జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడురీతిని పరిశ్రమ చేతురుగాకయని నమ్ముచున్నాము.

సానిక శాసనసభ

మరల భూపతిరాజు. పెంకటపతి రాజుగారు భూస్వాముల పక్షమున కానన్ సభకు నిర్వహించు లెనంగనకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము. మృదయ పూర్వకాభి సందనములను వారి కంఠతే నొచ్చుచున్నాము. వీరి ఆంధ్రలోకమున నుపసాధింపబడు. ఆంధ్రోద్యమ సాధనమునకు కంఠము కట్టినవారు. విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున పిట్టెండ్రుగారే నిర్వహించుచు నారు. గోవింద రామకృష్ణుడు గారు ఓడింప బడినారు. ఇది యంతి యుపయోగకరముకాదు. ప్రాంతపునకు సాసము దొరకటండుట విచారకరము.

భార్య నెంటు జార్జి గెజెటు

మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షలో పరాజయ మొందిన ఉపాధ్యాయులను నెంటు జార్జి గేజెటు ప్రెయిసింగులారికి చేర్చు కొనుటకుగా జేయబడిన ప్రత్యేకపరీక్షకు వచ్చినవారిలో నీక్రిందివారు నెంటు జార్జి ప్రెయిసింగులారిలో చేర్చుకొనబడవచ్చునని ప్రకటించబడింది

- 9. మాలసాక పెంకటమర్త్యరామయ్య-రాజమహేంద్రవరము.
- 20. చల్లాది పేరట సీతారామంజనేయులు - చుచిరపట్టణము.
- 29. నేలము కృష్ణారావు-కర్నూలు.
- 38. ఉప్పరపల్లి శ్రీరంగరాచార్యులు-చుచి.

పనివారికి సర్ డిప్లొమేట్ గారి లేఖ
లండను, జూలై 18:— వర్తక సంఘమువారికి సర్ డిప్లొమేట్ గారు పంపిన లేఖకుం దిట్లు ప్రాయశఃపించింది:—
“పనివారు రెండుదినములు పనివాపరయెడల యుద్ధమున ఎన్ని యోధులములు హెచ్చుగ జలపతనమయ్యును. శత్రువులపై నుండుత్తిడి ఒక్కొక్కటికాలమైనను తగ్గించగూడదు. మన వైసికులు సాధ్యమైనంతవరకు ఈతూత్రము ననుసరించుటకు ఆకురులై యున్నారు. కార్యభారమంతయు ముందుసాగులను సరఫరాచేయుట వారిపై నున్నది.

ఈ వానిజ్ఞాపనము వర్తకముకాదని నమ్మెదను. యుద్ధాంతమునకు ముందరందలుగు నెలవునములను గదలిచే నుకలెను. అప్పుడు యుద్ధమున మనపక్షమునకే జయము కలగగలదు.”
మందు సాగుగ సరఫరావిషయమున పనివారిపట్టుదలను నేనాధికములకు వెల్లొలుప వర్తక సంఘములవారు తమ తీర్మానములను వివిధపటాలముల అధిపతులకు బంపి.

స్థానికవార్తలు

నెమన్నుకు పంపించుట:— ఈ నెల 26 తేదీన పునదయ బిడ్డను పారవేసినని నెరవూ స్థాపించబడిన పిచ్చయి అమ్మలు అను నామె నెవచ్చునకు పంపబడెను.

ప్రయాణములు:— గిన్నటి సాయంకాలము కురుపాడు రాజుగారు వాల్తేరువకును, భద్రాచలము రాజుగారు బెంగళూరునకును, పి. ఎస్. మానగారు గుంటూరునకును బయలుదేరిరి.

ఇంగ్లీషు మెయిలుస్టిమరు:— బ్రెయిలు నుత మైకేశ్వర వచ్చినయెడల యంగ్లీషు మెయిలుకపోయి 20 తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పండిపెట్టబడును. ప్రత్యేకపు సంయలున్నవో వారి తపోయి 3-80 గంటలకే పండిపెట్టబడును.

జగన్నాథ భక్తజనసభ; ఎగ్జ్యూకు:— ఈ నెల 28 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఎగ్జ్యూకు పిరాస్వామిపిల్ల వీధియందలి 414-వ నెంబరు వారిరెండులో సంగీతసభ గావింపబడును. సంతకరావు గారు వీణయును కర్రును చిన్నస్వామి అయ్యరుగారు ఫీదోలును, వైద్యశాఖ అయ్యరు గారు మృదంగమును నాయించెదరు.

తనివిత్తరిన తనయుడు:— క్రిందటి మే నెల 14, 15 తేదీలలో ఆగ్రా మార్హాసు అనునకు తండ్రితో కల హించి, నుగావూ తుత్తనో రిజిస్ట్రార్ కు తేలికబోయి తన తండ్రి యగణించియు రిజిస్ట్రరు చేయించెను. పిమ్మట తండ్రి కుమారుని దుండగము తెలపి కొని ఆసుగతిని పైకి తెలియజేయు గా వారానుట మిగులుగా కేసువిచారింపి ముద్దాముక రూ 5 ల జరిమానా విధించిరి.

రెయిల్వే కష్టములు:— క్రిందటి కేవలమునాడు మంతురూ మెయిలు కలికట్టువద్దకు వచ్చువరకే ప్రయాణికులు బండిలో ఎక్కి కొక్కియుండిరి. ఆ స్టేషను నుండి చెన్నపురికి బోవువారు రేకయిండి యుండిరి. ఒక కంపార్టు మెంటులో ఇద్దరు యూరేషియను పురుషులు ఒక స్త్రీయు నుండిరి కొంతయిండి ప్రయాణికులు దారిలో కెక్కలోకగా రెయిల్వే అధికారులు వారిని మార్చుగా నాపివేసిరి.

సామాన్యము:— శ్రీనివాస ఆశ్రమ గారు ఆరు 18 సం॥ ల యువకుడు మైలాపూరులో సంకల్పములు అనునాని బంగారాలో ప్రతీక్షించి కిటికీలోనుండి చేతిబిడ్డలతో లాపలి ను తాను పంచు తీసివేయుచుండగా ఇంటి మజ్దూరు దోరి కనిపెట్టి వారిని పోలీసువారి కప్పజెప్పెను. పిల్లగారు కేసు విచారింపి రెండు సంవత్సరములు కైదాపూర్ శిక్షయొన నొందవలసినదని ఆజ్ఞాపించిరి. ముద్దాము యిదివరలో నొకమాను కేషింపబడియుండెను.

మెట్రిక్యులేషన్ స్మరణ చిహ్నము:— క్రితేషులైన ఇ. పి. మెట్రిక్యులారి స్మరణచిహ్నముగా వారి పొత్త విద్యార్థులును, రాజమండ్రి పురకానులును, వివాహపూర్వకు డి. కేవలగిరావు కంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద కేవల 22-వ తేదీన సాయంకాలము 5.30 గంటలకు గవర్న మెంటు ఆర్ట్సు కాలేజిలో నొక బహిరంగసభ జరిపెనరు. మెట్రిక్యులారి గారు గవర్న మెంటు ఆర్ట్సు కాలేజి ప్రెసిడెంటుగా నుండిరి. ఈ రాజధానిలోని విద్యాప్రదాతృకులలో వా రొకరని ఎన్నిక వడిసిరి.

వైద్యమనభ:— వైద్యమనభ పక్షమున ప్రతిభా మెయిలు కోరక నీ గ్రామములందు నిధిక ముగిసినవలయును మున్నగునవి వస్తూజేయుచు మెయిలు మున్నకే బలికారకట్ట బుప్పూరుకు ప్రార్థికులయి ఖరలే. ఆ సామన్య గారును అయ్యతలింగము అయ్యగారును, పుష్కలయ్య గారునా కాకినాడు వీరకలింగము అయ్యగారును ఈ వేద గ్రామముల వచ్చును.

మలబారు వార్తలు:— లెస్టు జోట్ల స్పెషియల్ పట్రికే లాకుని పొయ్యియున్నది. ఎఫ్. బి. ఇవాన్సు కలెక్టరుగారు పట్రికా కనుమల రెయిలు స్టేషను సమీపమునంపి మెట్రిక్యులారి బండితో పెట్టుపట్టికీ గేటుతొలుపులు నేరులపి ముగిసెను. కంపులు తెలుపుట తెలిసిన లేదంటుటలాది కలెక్టరుగారు తొలుపులు బద్ద 44 చేయించి ఆ దారిని బోయిరి. ఈ బాధ యిదివరలో ననేక మందికి కలుగచుండుటవలన నెయిల్వే అధికారులకు కలెక్టరుగారు తగిన బుద్ధి చెప్పిరి!

అందఱు, వారై 17:—సోమయెద్ద గాయపడిన జర్మను
తెప్ప నెట్టు వానెది జయటగు కుత్తికలో నిట్టుల వ్రాసెను.
అంగ్ల పరాను నేనల విక్రమమే అంకితకాక్రమము. జర్మను నేనల
వెనుక భాగమునందరి స్రొతులను వారు వాతమునరించు
చున్నారు. 2-3 వరుల కందకములపై పెద్ద పెద్ద ఫిరంగులను
గాల్చి వానిని పూర్తిగా నాశము చేసిరి. నిలువనీవరురణరంగ
మునకురాకుండనేట్లు వెనుకభాగమున 10 మైళ్ల వరకును
అగ్ని వర్షమును కురిపించి నేనలకు సామగ్రిల నందించువారీ
అగ్ని వర్షమున కక్రము కాపలనీకల్పించి. వారింతులకు విమాన
ముల నధికముగ వినియోగించుచున్నాడు.
ముందు వెనుకన్న కందకములను నాశము చేయుటకు పెద్ద
ఫిరంగులను ప్రత్యేకముగ నేర్పరచి. పరాను వారు కందకపు
ఫిరంగులను నిరంతరాయముగ వినియోగించుచున్నాడు. విమా
నగోళములు తీగకంచెలను విధ్యస్తముచేసినవి. ఈనెల 7 శ్రా
వణ పౌర్ణమివార నూతనఫక్కిని వారు విషవాయువును
వదలిరి.

జర్మనులు బ్రిటిషుసానములను ముట్టగించుట.
లండను, జూలై 19. — ఆంగ్ల సేవాధికారి శరద్గన్ధీ
హోగ్ గారిని తెలుపుచున్నాడు. లాంగ్ బాటు, డెల్విల్లి అద
వులయందు జర్మనులు సానములను ముట్టగించుచున్నారని.
తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది.

డెల్విల్లి అదవియొద్ద పోరు

లండను, జూలై 19. — ఆంగ్ల సేవాధికారు లిటుల
ప్రకటించిరి. డెల్విల్లియందు తూర్పున శత్రువులు గొప్ప సేనను
నిర్దేశించిరి. మొదట ఫిరంగుల సహాయముగ గొప్ప నిన్ను పాతం
కాలము 5-80 గంటలకు శత్రువులు తలవడిరి. తెల్ల వారువర
కును పోరాడగలిగిరి. డెల్విల్లి అదవియొద్ద పోరు మిక్కిలి తీవ్ర
ముగ జరిగినది. శత్రువులు తమ సైనికులకు లెక్కకు మిక్కి
లిగ బలియిచ్చి అదవిలో కొద్దిభాగము లొంగెల్లె పొంత
భూమిని వశపరచుకొన గలిగిరి. ఆపొంతములలో నింకను
పోరు తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. తక్కినవోట్ల శత్రువు లోడి
పోయిరి. ఇంతకుండు వాయవ్యదిగ లేదు.

పరాసు రంగము

జర్మనులు తమిళులను బంతు

పారిసు, జూలై 19. — సోమనదికి దక్షిణమున జర్మ
నులును లామేనగట్టియందు మఱు ముట్టడి ప్రారంభించిరి.
ప్లాకెన్ నందు జర్మనులకున్న స్వల్పస్థలములనుండి వారిని
తమిళు వేసితిమి.

దెల్వియనులు డిల్లూకుకు ఉత్తరమున బాంబులు వేసి
ఆ నేకులను చుట్టి చాలవందల వైదెలుగా వట్టుకొనిరి.

పారిసు, జూలై 19. — చాలవోట్ల సీరాత్రి సమూహ
ముడెను. ప్లాకెన్ నందు ఫిరంగులు కాల్పులడెను. పాపలు
సెంటువైనుయొద్ద మేము ముందుకు పోతిమని తరాసువారు
ప్రకటించిరి.

రష్యా

రష్యా రంగము.

పెట్రోగ్రాదు, జూలై 19. — బల్గాకు నైర్మతిభాగ
మున 20 మైళ్లదూరమున ఆస్త్రియను జర్మనువైస్యకులకు
గలిగిన అవకాశము కడుచుచున్నారముగా జటిగినది. రష్యా
నులు ఒక మైలు దూరపుగల జర్మను సేనాముఖమున భృంసము
చేసిన సేనాశంక్తిని భేదించి చాలమైల్లు ముందుకు పోయిరి.
లవాగ్రానందు రష్యానులు ప్రవేశించినప్పటికిండి యిక్కడ
తీవ్రయుద్ధము జరుగుచుండెను.

ఒక జర్మనుస్త్రీయరు ముంచబడుట.

ప్రాగ్ హోం, జూలై 18. — ఒకరష్యాను సబ్బరె ను
“కిల్లా” యను జర్మను స్త్రీయకు బూన్సిడ్తో కొట్టిరి.

బారనోవిచ్ రంగము.

బల్గేయనులు చేరుట.

లండను, జూలై 18. — బారనోవిచ్ రంగమునందు జర్మ
నులకు బల్గేయనులు సాహాయ్యము చేయుచున్నార.

బల్గేయాయం దింకొక కత్తు

లండను, జూలై 18. — “మూర్ఖంగుపోస్తు పత్రికా
యదాపెట్టు విలేజరు డెల్లె ప్రాయముచున్నాడు. — కారోచీ
ప్రభువు స్వాతంత్ర్యకత్తు ఆధ్యక్షుడవని రాజీనామా యిచ్చి
యింకొక కత్తును పోషించి త్వరలో సుధికలుగుటకు బలవం
తము చేయుచున్నాడు.

తురుష్కరంగము.

పెట్రోగ్రాదు, జూలై 18. — కనకుడగోను స్టావ్రానీ
నుండి ముందునవోయి 34 గురు తురుష్కు సైనికోద్యోగులకు,
608 మంది ఆఫ్సర్లకు, 2 ఫిరంగులకు వశపరచుకొనిరి.

రష్యావారి విజయము.

పెట్రోగ్రాదు, జూలై 19. — రష్యావారు శత్రువులను
లిపాకు దక్షిణభాగమునుండి తరిమిరి. ఉత్తరభాగమున ప్రిగలి
పానదలు కలియుచోట్ల 10 మైళ్ల దూరునున్న రక్షణ సా
నములను వశపరచుకొనిరి. లిపారంగమున రక్షించుచున్న
జనరలు ఎక్స్కోలిగారి సేవలకి శుభసూచకము. ప్రభుత్వము
రష్యా దక్షిణ రంగమున 2 క్షుణ్ణుల ఆస్త్రియా సైనికులు
మాత్రిమేగులని రణసితి వెలిగవారు చెప్పిరి.

ఇటలీ

ఇటలీ జర్మనీ దేశములు

లండను, జూలై 18. — జర్మనీ బెల్జియము దేశములలో
నున్న ఇటలీవాని జర్మనులు సరిగమములు లేకు గాన ఇటలీ
వా రాగ్రహపరవశులై యుద్ధమున ప్రకటింపబడ్డారని తెలి
యు చున్నదని బెనెవిలేఖు మార్షింగుసోస్తు ఆను ప్రతికట
తెలిపెను.

న్యూజీలెండు

హార్నెర్డ్ నౌకాయుద్ధము.

న్యూజీలెండు వారివాసము.

లండను, జూలై 18. — హార్నెర్డ్ నౌకాయుద్ధమున
వారులైనవారి కుటుంబములవారి సహాయము న్యూజీలెండు
వారు 44 కల పానులను ప్రోగుచేసిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను రైలువేకలవరము.

మాడీడ్, జూలై 19. — ఆధికారమునకు లోబడి
రైలువే ఉద్యోగులందఱును పనులను ప్రారంభించిరి.

బల్గేరియా.

బల్గేరియా దొరతనము

లండను, జూలై 18. — సోబ్రాంజీలో విస్తారమును
సంఖ్య గలవారికి వాయవ్యముగా నున్న బెనాడిపుగారి భావ
మును గూర్చి బల్గేరియా దొరతనమువారు కలవర పడుచున్నా
రని హేగునుండి యొకవార్త వచ్చినది

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగము.

దెల్వియనులు జయించుట.

లండను, జూలై 18. — విక్టోరియా సరిహద్దునకు
వైరుతిడికను దెల్వియను వటాలము శత్రువులను జయించి 17
గురు యూరోపియనులను, అనేకులు దేశీయులను, విశేషము
కు సాహసిన వశముచేసికొనెను. జర్మనులు వస్తును వివరిక
ముగా గలిగినది. దక్షిణముఖమున పాటిపోవుచున్న శత్రువు
లను మిత్రమండలిసేన వెంటదటిమినది.

తూర్పు ఆఫ్రికా

లండను, జూలై 19. — ఈనెల 146 లేదీరి విక్టోరియా
సరస్సుకు దక్షిణముననున్న టువుంబాకట్టజమును బ్రిత
దేశ జనరలు క్రూగారు వట్టుకొనిరి. జర్మనులు తుపాకులను
కొయినిగుబల్గోని యొకఫిరంగిని సాహుకులను వదలివోకల
లో వెక్కిరిపోయిరి. మాయద్దనాకము వారిని వెంటదటిగినది.
హండేరత్తరమున నున్న శత్రువులు పాంటీరీనడికి దక్షిణముగ
పారిపోయిరి. వారిక యుద్ధఫిరంగినివదలితి ఆని జనరలు
స్వల్పముగా తెలిపిరి.

అమెరికా

“నూన్సిలాండు” జలాంతగ్రామి

వాల్మిమోరు, జూలై 19. — “నూన్సిలాండు” జలాంత
గ్రామి నిక్కల్, రష్యులను తీసివేసి చీకటియందెవ్వరికి కన
బడకుండపాటిపోవుటకు ఏర్పాట్లుచేసికొనుచున్నది. “లిమెన్”
జలాంతగ్రామమునకు త్వరలో వచ్చునని జర్మను వర్తకులు చెప్పు
చున్నార.

జర్మనీ

యుద్ధమున జర్మనులసీతి

అమెట్టెన్, జూలై 19. — రీచ్ స్టాగ్ సభయందు సాం
ఘికవాదులతో తప్ప తక్కినవర్తకులవారితో జర్మనుచాన్సులరు
యుద్ధస్థితినిగూర్చి 5 గంటలసేపు మాట్లాడిరి.

జర్మనుల సంధి సంఘము

లండను, జూలై 17. — ఈ సంఘమునందు హారు
వాలిను మొదలగువారు 40 మంది యున్నారు. ఈ సంఘమునకు
కొంత అధికార సంబంధముకూడ కలదు. స్వగౌరవమునకు
లోటులేని వద్దతిరి వీరు సంధి చేసికొన గోరుచున్నారు.
యము యుద్ధమున నోడిపోలేదు. రాష్ట్రములు రాక
పోయెను యుద్ధరంగస్థితి ప్రమాదకరముగ లేదు. సరిహద్దులు
భద్రముగ నున్నవి గాని శత్రువులు లొంగిపోలేదు. అని
యూరప్సు పోస్తు కలిక ప్రాసినది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(నూ స్వకీయ విలేఖుల వద్దనుండి)

మద్రాసు

మ్యూనిసిపలు ఉద్యోగులు.

కూనూరు, జూలై 19. — ఓరీస్సురు మేనేజరుల కేసు
లను ఛెయిన్సురు గారు పరిశీలించి ఓరీస్సురుకు కులీ నుండి
తొలగించిరి. మేనేజరుల వారములోపాలు గడునిచ్చి వారము
లోపాలులోగా నిడుదల ఉత్తరమును పంపివో పనిలోనుండి
తొలగించెద నుదిరి.

ఒక కేసు.

తిరునల్వేలి, జూలై 19. — మంగు నేర తాలూకా మం
బాకులములో ధీరవ్యవేషాను నతడు వెనుక పోలేరు వారికి
చాలా సహాయముచేసెను. ఆ తాలూకాలో వేరములు హుచ్చు
విస్ఫుర్తగాను ఇనస్పెక్టరుగానున్న పు డితకుచేసిన సహాయము
నకు ఎఫ్. ఏ. హామిల్టను గారు నూపర్చెంటుగానుండి ఇతని
కొకనభిలో బంగారపు ముగగును బహుమతిచేసిరి. ఇప్పుడితని
మీద కేసువచ్చినది. క్యాకుదరి జాయంటు మేజిస్ట్రేటు కొంత
నేకుట రామూర్తి ఐ సి ఎన్ గారు దీనిని విచారించె
దను. మోక్షార్థ కేసు టి. ఆర్. గణపతిరావు గారికిని కేసు
మున వాదించెదరు.

పుదుచ్చేరి వార్తలు

పుదుచ్చేరి, జూలై 18. — హిందూదేశమునుండి వచ్చిన
సైనికుల రక్షణభారము వాదని వారి తలిదండ్రుల కెరిగింపవలె
నని పొరుగులోనున్న ఇండియా కరాను చుట్టి గాను పుదు
చ్చేరిలోని ప్రెసిడెన్సికి విన్నపాయంబలము తంతివార్త నంపిరి.

విన్నటి టిపాలో పుదుచ్చేరికిండి యుద్ధరంగమునకు
వెళ్లినవారియొద్దనుండి చాల యుత్తరములు వచ్చినవి. వాటి
దూష్టవాకలోనుండి వానిని వ్రాసిరి. ఆ లేఖలయందు వారి
తలిదండ్రులు చాల సంతసించిరి. వారిలో నలుగురికి జబ్బు
చేసినందు వారిని వైద్యశాలలో నుంచిరి. వారు పైవి
కవియలను నిర్వృత్తిపదవినిపిలితో లేరని తీర్కారించిరి. ఈ
నలుగురును కొంచెమాలోగ్యులు కలగగనే తిరిగి పుదుచ్చేరికి
వచ్చెదరు.

బంగళీ సైనికులలో కొందరికి జబ్బుచేసినందున వారిని
తరు గా నుంచి.

క్లమెంటు టూల్స్ ఆనువతడు సైనికక్షయన కర్తడు
గాదని నిర్ధారణ చేయబడినందున అతనిని యానునకు జైదీగా
నియమించినపేరి,

పాతకాలమున కళాకాలమును మరల విన్నను ప్రారం
భించబడినది. ఉద్యోగులను యుద్ధధూమికి పంపించునచాల
భాగము కలిగినది.

మైసూరు

మైసూరు శాసనసభ.

విద్యార్థివయము.

బెంగళూరు, జూలై 19. — నేనువరల ఆర్థికవత్త
మునుగూర్చిన చర్చజరిగింది. విద్యార్థిభాగికి (ఇనస్పెక్టరు
జనరలు) క్యామరావు గాంటు చెప్పిరి. మహాత్మ్యదీములలో
చరు వి ద గిన వయసులోనివారిలో 100 కి 90 వంతున
బాలకును 100 కి 82 వంతున బాలికలును పాతకాల
లోచరువుచున్నారు. మహాత్మ్యదీయుల విద్యార్థిత్వస్థితి చాల
సౌకర్యము లేర్పవలసింది. మహాత్మ్యదీయ విద్యార్థులకు
విద్యార్థివిరాళములు వరుసగా నేర్పవలసింది. ఆంగ్లదొరత
నమువారి పాతకాలలోని మహాత్మ్యదీయులలో పోల్చి చూచిన
సీసీతి అనుమానము గాదు.

నిర్వంధ విద్యార్థిభాగమున ప్రజలందఱు వామొందిరి.
దానిని ఏర్పరచిన తావులందు ఈ 2 సంవత్సరములలోను
పని అనుమానముగనే జరిగినది. పనులయ్యుటకు సాండిక్యమే
గాని ప్రామాణ్యప్రామాణ్యతెర విశేషప్రధానముగాను. ఏతెగ
వారినిగూడ నడగవొట్టుట యసాధ్యమని హిందూదేశీయతత్త్వ
వలన స్పష్టమగుచున్నది. ప్రామాణ్యతెరత ఉద్యోగులలో
ప్రవేశించి చక్కగా పనిచేయుటకునట్లు మన మందరమును
ప్రోత్సహ మొనంగలెను. అవిశ్వాసరావుగాను నడిపిరి.

“ఇండియను సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటును” దొరతనమువారు
పోషించుచున్నారు. దీనివలన ముఖ్యముగ పరిశ్రామిక విమ
యములందు చాల సౌకర్యము కలుగుచున్నది. పరిశ్రామిక

అమలాపురం, నవంబర్ 25

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

క్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది

వెల 0.4-0

[హాస్టేజి ప్రశ్నోత్తరము]

ఆంధ్ర సత్త్రికా కార్యాలయము
7 తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్తోత్రబోధిని యనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు

మార్గమందు జూపబడినది, అందఱను

జదివి తీరవలయును.

వెల 1-4-0 మాత్రమే.

హాస్టేజి ప్రశ్నోత్తరము.

చిరునామా:—

ఆంధ్ర సత్త్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మత విషయక మాసపత్రిక

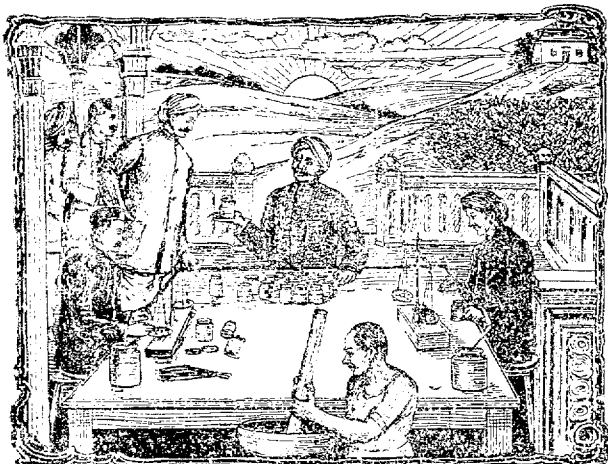
సంవత్సర చందా రూ 2 లు మాత్రమే.

ఈ పత్రిక శ్రీ సంతకర్మములనుండి ముఖ్య ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాషానుంగు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రికలలో మతాచార విషయములను శాస్త్రసమన్వయ రీతి ననుసరించి సవాతనధర్మమును బోధించుటకై పత్రిక మతోక్తమై యున్నది. ఈపత్రికకు కొందఱు దారులగు జమీందారులు రాజ పోషకులయి 116 రూ॥ల నిధులువహించి దాదాపు 25 ప్రధానపోషకులు ఉన్నార. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న "సవాతన ధర్మదీపిక శాస్త్రసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యము" మున్నగు విషయములను హిందూలందఱు కఠించితీరవలయును.

4-6 సంపుటలు మొదలుకొని 7-8 సంపుటలువరకు గల ప్రాతసంపుటలు ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0 ఇచ్చెదము. 4, 5, 6, 7, సంపుటలు ఒక్కపర్యాయము వీసికొనవారలకు రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

ఉపయోగాలు:—మా నేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, 407 గుంటూరు, అని వ్రాసెడి.

(Baron & Co)

తిమ్మిశుమారి గ్లాసుబుడ్డి 1-3 రు. 0.4-0 దశక బుడ్డుకు రు. 2.8-0
మొదటితరం సాదాకళ్యం శేరు 1-3 రు. 0.14-0 రెండవతరం శేరు 1-3 రు. 0.12-0

వ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 య. సెకిండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

వ్యారన్ అండు కంపెనీ వారి

మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుతో తయారుచేసి మూలకలెల్లనన్ను, సువాసనద్రవ్యములచేరిన న్ను చేయబడినది. ఇది శిశోభారములు, ఒంటి తలనొప్పి, పీన, దీర్ఘ పడితలులు, నుపువ్వి, మైకము ఇత్యాది శిశోరొగములను అలలీలగా జరుగజేసియు గాక, యదియంతయోగించుచున్న, శరీర కఠినతను, బుద్ధిప్రకాశము, నరములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యుపయోగించినవారు ఇతర నస్యములను ఆశ్రేయించరు. సర్వజనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నారము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహించువారుని మాయొక్క కోరిక.

వ్యాకింగు హాస్టేజి ప్రశ్నోత్తరము.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోద్దయరావు, ఎం. ఏ.

శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనఁబడును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిండు వ్రాయఁబడును. చందావద్దతి అరుసంచికలకు రు. 2.0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రత్యేక గునుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుదుము.

ఉపయోగాలు:—ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, (27) 145, కావలి, మదరాసు అని వ్రాయుట.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

496

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈమురబ్బు సాలామిసిరి కాదని దశపురపువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు రిజిస్టర్ చేసి నిరాకరించినచో కోర్టుముందుగా పొందవచ్చును. డిరెక్టార్లనుండి బాల్యములోనే ధాతువస్త్రము కలిగినవారికి వృద్ధులకుకొకము బలహీనమై, మరికొకలమువరకు దాఖలు ననభివృద్ధులు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినచో అట్టి దాఖలు తొలగినిశేష బంధనములన్న లయ క్రికాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతువస్త్రములు, స్వల్ప ఫలితము మానున, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానున, నీరుచురుగు మానున, బహుమాత్రవ్యాధి మానున, విశేషబలము కలుగున, రక్తము కృత్రియగును, ఆకలి యెక్కువ కలుగును, చక్కగ మలవిద్రవవగును. సాలామిసిరి అనాది ఒకజాతివండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో ప్రేరమయిన్నది. అక్కడి జనులు ఈవండును విశేషముగా తినబడలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలను. వై మురబ్బును సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్న, 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన వారికి వృత్తిగణము కలుగును. 2.8 డబ్బాకు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును.

అనుపాద పత్రిక పార్సులతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ వెల రూ. 2-0=0. తచాలభర్తు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అవస్యకోడు, బెంగుళూరు సిటీ

Silks!

Silks!!

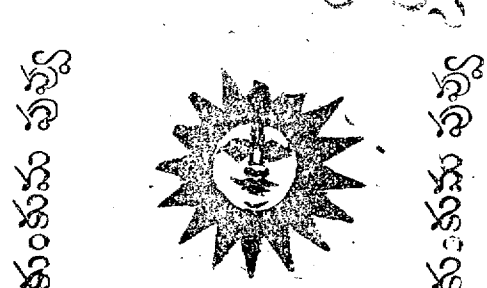
Silks!!!

అగ్రాహ! వాణిజ్య మోచిందొకటి ప్రపంచము అందఱునుకన్తువుల కలిపించుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము నది కలకల వస్తువులు జను ప్రయత్నించుచున్నార. ఈ శరీరమునకు అందములేచు పస్తువులన్నిటిలో మనము భరించుచున్న ప్రత్యేకమైనది. అందులే జాతివయోగముకొలుపును, మా స్వలాభము కొలుపును, జహాన్, నూరత్, బెంగుళూరు మున్నగు స్థలములందు మేలైనవట్లు తెప్పించి అనేక అందమైన ఆంచులతో (నెల్లూరంచు, గోరంచు, దక్షిణాదంచు, మాయదించు, డిండికల్ ఆంచు కస్తూరి) ఎక్కువజాణము, తిరియ, తిళుకు, పృథువుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచ జాను, గోటుతానులు, తలగుడ్డలు లొనగునవియు సేయించుచున్నారము. ఇదివరలో మావద్దబట్టలు ఖరీదుచేసిన వారిలో కలువైనట్లు మాకుచేసె యోగ్యతావక్రమిలే మేము తయారుచేయి. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. తిరుగువాడు ఈక్రింది చిరునామాను వ్రాయవలెను.

	ఖరీదు	వెడల్పు అంగుళాలు	పొడవు గజములు
సూరత్ షట్టుఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరుతోను	12-0-0	47	8
సూరత్ షట్టు ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరుతోను	10-0-0	47	8
సూరత్ షట్టు ఖండువా తెలుపు	7-8-0	47	8
సూరత్ షట్టు ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరుతోను	11-4-0	27	5
సూరత్ షట్టు కలరుతోను, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరుతోను	11-4-0	32	5
జహాన్ షట్టు కలరుతోను, తెలుపు.	8-12-0	32	5
జహాన్ షట్టు కొయిగుడ్డ, తెలుపు.	8-0-0	54	1

(55) ముప్పన సోమరాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకెచ్చు మొదలగునది ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (53) 31, హమ్మంపేధి, బొంబాయి.